

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126
Inzeratni oddelček: Ljubljana, Sebe-
burgova ul. — Tel. 8492 in 2402
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocanova ulica
št. 9. — Telefon št. 190
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru
št. 500
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Beum-
gartnerja

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja vsak
ponedeljek v 8. uri — Naroči se
posebej in vsaj po pošti preje-
moma 4 Dina, po razpisalnih de-
stavljama 5 Dina mesečno.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponedelj. 2562)
Celje: Kocanova ul. 9. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po
tarifu

RIMSKI „DIVIDE ET IMPERA“

Fašistična diplomacija je osredotočila vsa svoja prizadevanja na to, da bi razbila Male antanto — Cilj njenih prizadevanj je za sedaj Rumunija

Rim, 1. januarja. M. Fašistični tisk posveča Mali antanti vedno večjo pozornost. Dočim pa jo je dosedaj najljubejši napadal, je zadnje dni spremenil svojo taktiko. Začel se je dobrikrat posameznim članicam Male antante — Jugoslaviji je seveda izveza — ter jih skuša z nasveti in opominom odvrti od »nevarnih« in »pogubnih« načrtov, ki jih izvaja Francija. Ti načrti, pravi fašistični tisk, predstavljajo velik mednarodni manevar in nevarno zaroto proti Italiji. V tem manevru sodelujejo številni neprijatelji Italije: poleg Wickhamma Steeda tudi bivši italijanski zunanji minister grof Sforza, ki ga fašistični tisk označuje za falzifikatorja in plačanca sovražnikov Italije, ki kleveta Italijo, da pripravlja pustolovske načrte v Srednji Evropi. Posebno hudo pa mu zamerjajo, da je v nekem svojem članku naglasil, da fašistični režim zavaja in goljufa italijanski narod, ko mu dokazuje, da je Dalmacija italijanska.

Tržaški župan senator Pitacco je v zvezi s tem objavil neke svoje spomine iz svetovne vojne, v katerih poudarja, da so jugoslovanski odbor podpirali posebno Steed, Seaton Watson in Arthur Ewans, hoteč kompromitirati italijanske pravice do Dalmacije. Pitacco poudarja, da je ta načrt takrat uspel, toda sedaj Steed s svojimi manevri ne bo imel sreče, kajti »žrtve Italije v svetovni vojni se morajo odkupiti«. Stara beneška posest se mora razdeliti, toda Italiji mora od tega pripasti ne samo Trst in Reka, nego i Split in vsa jadranska vzhodna obala do Neretve.

Pariški »Temps« je v daljšem dopi-

su iz Rima opozoril na to, da ima vsa kampanja zadnje dobe v fašističnem tisku samo ta namen, da prepriča italijanski narod o potrebi težkih žrtev, ki jih od njega vedno znova zahteva fašistični režim, da bi se ohranil na krmilu. »Giornale d'Italia« se ves besen zaganja v to ugotovitev in naglašja, da je politika fašistične Italije jasna, odločna, dosledna in iskrena ter da pravilno ocenjuje vse mednarodne dogodke. Med drugim piše:

»Fašistični Italiji se po konferenci Male antante v Beogradu, kjer se je znova naglasilo načelo nedotakljivosti mirovnih pogodb, ni mudilo, da bi pojasnila, kako ona sodeluje v pokretu za revizijo mirovnih pogodb, zavzemajoč stališče, da se mora revizija izvesti le na terenu Društva narodov. Tak sklep je sprejel veliki fašistični svet že na svoji sedmi pred osmimi meseci. Glede trditve, da se Italija dobrikrat Rumuniji ter da ji prigovarja, naj izstopi iz Male antante, »Giornale d'Italia« samo naglašja, da Italija želi »modifikacije odnošajev« z Rumunijo, prepustajoč ji, da sama ureja svojo politiko tako, kakor se ji zdi najbolj primerno. Opozorja pa obenem na to, da bo ostala Rumunija po sklenitvi pogodb med Sovjetsko Rusijo na eni ter Poljsko in Francijo na drugi strani popolnoma izolirana, ako se ne bo znala tesneje priključiti k Italiji...

»Resto del Carlino« je v izbiri besed in fraz manj previden in izbirčen kakor »Giornale d'Italia« ter tako rekoč s kolom po glavi odkriva želje in cilje fašistične diplomacije. List kar odkrito piše, da v Rima računajo s tem, da bodo države Male antante — misli seveda

zgolj na Rumunijo in Češkoslovaško — zapustile Francijo, ki da postopa z njo zelo brutalno. Da bi se izognila nevarnosti nemško-ruske zveze, je Francija žrtvovala Rumunijo in v gotovi meri tudi Češkoslovaško. Le Jugoslavijo še dalje ljubosumno doji na svojih prsih. Češkoslovaška bo po mnenju lista lahko našla izhod iz tega položaja, ker ima svojega dr. Beneša, ki z večjo roko vodi zunanjo politiko češkoslovaške republike, toda Rumunija je podobna ladji, ki je v viharju ostala brez krmarja. Rumunija ne more svobodno voditi svoje politike, marveč je povržena nepoštenemu in neiskrenemu afarističnemu političnemu vplivu Pariza in Beograda. (Prvo priznanje, da Beograd vendar le — mnogo pomeni! Op. ur.) Rumunija je po mnenju tega fašističnega glasila prava pepelka Male antante. Gospodarske potrebe in interesi Srednje Evrope uvažajo Male antanto, da pričrta akcijo, ki naj bi pritegnila tudi druge srednjeevropske države. Toda nasprotujoči si interesi bodo onemogočili uspeh te akcije. Mala antanta je po mnenju »Resto del Carlino« podobna razsakanemu sodu, katerega eno dno, a to je Rumunija, mora iskati opore v Rimu.

»Gospod Mussolini se namerava torej v svoji najnovejši zunanje-politični akciji ravnati po starem receptu nekdanjih avstrijskih vladodržav: Divide et impera! Za Avstrijo se ta recept ni izkazal, ostalo je samo »divide«. Ali si domišljate g. Mussolini, da bo on spretnješi od Franca Jožefa?« vprašuje pariški »Temps«, ko beleži te najnovejše zasnove rimske diplomacije.

Kitajska prepuščena usodi

Na Kitajskem smatrajo vojno z Japonsko za neizbežno in nimajo nobenega upanja na uspeh intervencije Društva narodov

London, 1. januarja. r. Iz Pekinga poročajo, da so grožnje Japonske in njene priprave za nov pohod na Kitajsko izzvale nepopisno vznemirjenje in ogorčenje. Inozemski trgovci, v kolikor so sprli večinski homati sploh še ostali v državi, naglo zapuščajo državo in iščejo zavetja drugod, tako da je nastal v gospodarskem življenju popoln zastoj. Javnosti se polasča čimdalje večja apatija, ker polagoma vsi uvidevajo, da bo ostala gospodarska onemogla in finančno izčrpana Kitajska naposled prepuščena sama sebi. Vsi apeli na Društvo narodov in na velenje so ostali dosedaj vsaj brezuspešni. Edini rezultat vseh protestov in prošelj je bila Lyttonova komisija, ki je sestavila poročilo o dejanskem položaju. Preko tega pa se Društvo narodov kljub vsem mirovnim paktom in pogodbam ni moglo povzpeti. Japonska spretno izkorišča ta položaj in se z vso resnostjo pripravlja, da enkrat

za vselej odstrani »kitajsko nevarnost« na Daljnem vzhodu. V kitajskih krogih so prepričani, da mora vsaka vojna izpasti za Kitajsko porazno, ker kitajska v nobenem pogledu ni kos moder- no oboroženi, izpočiti in dobro organi- zirani japonski vojni sili, ki »še nikdar ni doživela poraza«.

Kitajska vlada ima že več dni neprestano posvetovanja, kako preprečiti novo invazijo Japoncev. Nacionalistični krogi sicer z vso vehemenco pritiskajo na vlado, da bi »sprlo« popolnega odrekanja Društva narodov« napovedala Japonski vojni, vendar pa se vlada temu upira. Kitajski delegat pri Društvu narodov je dobil nov poziv, naj opozori Društvo narodov na skrajno nevarnost na Daljnem vzhodu in na potrebo takojšnje in energične intervencije v Tokiju. Se le, če bi Društvo narodov to odkrilo ali ostala intervencija v smislu pakta Društva narodov neuspešna, bi se kitajska vlada

odločila za vojno. Zdi pa se, da je kitajski vladi predvsem na tem, da pridobi na času, da bi mogla vsaj za sčasno pripraviti svoje čete na upor zoper nov japonski vpad na kitajsko ozemlje.

V londonskih političnih in diplomatskih krogih presoja položaj zelo pesimistično in mislijo, da je oborožen konflikt na Daljnem vzhodu neizbežen. Glavna skrb diplomacije zapadnih velesil pa je kljub temu usmerjena zgolj na to, da se prepreči razširjenje konflikta na ostale, na Daljnem vzhodu zainteresirane velesile.

Razorožitev je za Hitlerja komunizem

Berlin, 1. januarja. Hitler je objavil v narodno socialističnem tisku novoletno poslanico, v kateri izraža predvsem svojo jezo nad vsemi državnimi oblastmi, pa tudi nad ostalimi strankami. Hitler piše, da naj bi se v državi, v kateri je 6 milijonov komunistov, 7 in pol milijona socialnih demokratov in 6 milijonov drugih več ali manj pacifično okuženih elementov, rajši ne govorilo o enakopravnosti in oboroževanju. Zasluga narodno socialističnega pokreta je, da se bo doba tega v resnici samo prikril tega komunizma skrajšala in skoraj tudi zaključila.

Masaryku gre bolje

Praga, 1. januarja. AA. Zdravotveno stanje predsednika češkoslovaške republike Masaryka se je znatno popravilo. Predsednik republike je ostal skoraj ves večernji dan izven postelje. Danes zaradi svoje boleznosti pa ne bo sprejemal običajnih novoletnih čestitk. Predsednik senata in predsednik zbornice, dalje starostni doyen in minister za narodno brambo so predsedniku republike čestitah novo leto pismeno.

Kako je Beograd dočkal novo leto

Beograd, 1. januarja. p. Beograd je v najboljšem razpoloženju dočkal novo leto. Če bi se sodelo po pomnih gostinjah in kavarnah ter prenatrpanih zabaviščih, bi človek rekel, da pri nas ne more biti govora o gospodarski krizi. Vse je bilo tako nabito polno, da so mnogi morali oditi, ker ni bilo več prostora. Veseljenče je trajalo do ranega jutra. Pravoslavni so prav složno slavili prihod novega leta s katoličani. Do četrte druge sile pa je bilo videti v toku dneva po raznih okrajih Beograda, kjer se je dežila božična podpora. Mestna občina je razdelila veliko množico obleke, živil in denarja, najzadostnejšo pomoč pa je tvoril velikodušni dar Nj. Vel. kralja, o čemer poročamo na drugem mestu.

Gömbös je zadovoljen s položajem Madžarske

Budimpešta, 1. januarja. Ministrski predsednik Gömbös je dal vladi naklonjenemu listu »8-Oraj Ujsag« intervju, v katerem je med drugim izjavil glede zunanje politike, da je treba zunanje politični položaj Madžarske označiti kot ugoden. Gospodarski in politični pomen Madžarske se po svetu priznava. Madžarsko zunanjo politiko vodijo ideali miru in enakosti. Ministrski predsednik je z zadoščenjem ugotovil, da so te namere Madžarske povsod sprejeli prijateljsko. Na vprašanje novinarja, kakšnega naziranja je glede sklepa konferen- ce petih držav o enakosti oboroževanja, je izjavil Gömbös, da je sprejel sklep z velikim veseljem in z zadoščenjem ugotovil, da se v dogovoru uveljavlja lausanski duh. O posledicah te pogodbe za enkrat še ni moglo govoriti. Upa pa, da bodo pri pogajanjih o konkretnih določbah mednarodne sile našle tudi ono važno srednjo pot, po kateri bo treba iti v vprašanju razorožitve in z ozirom na mednarodno varnost. Dokler ta načelna vprašanja ne bodo razčiščena, bo ostala madžarska armada v sedanjem sestavu. Končno se je Gömbös izrazil tudi o vprašanju notranje političnega značaja, pri čemer je naglasil, da se bo predvsem brljal za ravnesje v proračunu in za vprašanje poljedelskega izvoza.

Senator Borah

za revizijo mirovnih pogodb

Dunaj, 1. januarja. d. »Neue Freie Presse« objavlja novoletne pozdrave vodilnih politikov. Med drugimi objavlja tudi kratko izjavo ameriškega senatorja Boraha, ki pravi med drugim: Politika, ki je preprečila avstrijsko-nemško carinsko unijo, je vseskozi kratkovidna. Vsi, ki so proti taki politiki, prepuščajo s tem naravno združitev, ki ne more nikomur škodovati. Resnične razorožitve ne bo vse tako dolgo, dokler bosta v veljavi versailleska in Saint-germanska mirovna pogodba. Smatram za veliko nesrečo, da se pričinja za Evropo novo leto zopet v stanju, ki ga obeležujejo številne carinske in obmejne barikade med državami starega kontinenta, ki ovirajo vsak promet. Tudi to ni nič drugega, kakor naravna posledica mirovnih pogodb. Evropska trgovina se tako dolgo ne bo mogla razviti, dokler bodo v veljavi sedanje mirovne pogodbe.

Dar kralja siromakom

Beograd, 1. januarja. M. Po naročilu Nj. Vel. kralja je večeraj uprava dvora izplačala blagajni beograjske občine 100.000 Din kot dar kralja za božično beograjskih revežev. Posebna občinska komisija bo razdelila ta denar o priliki pravoslavni božičnih praznikov kot podporo beograjskim revežem. Velikodušni dar kralja je izzval v javnosti veliko pozornost, zlasti pa globoko hvaležnost številnih beograjskih siromakov, ki bodo tako vsaj za božične praznike rešeni najhujšega — gladi in pomanjkanja.

Potres v Afriki

London, 1. januarja. Južnoafriško unijo je večeraj zadela huda potresna katastrofa. Glavni sunek je trajal okrog 100 sekund. Središče potresa je bilo približno 500 km od Johannesburga. Dosedaj še niso znane podrobnosti, niti, ali je zahtevala katastrofa kaj smrtnih žrtev. Pač pa poročajo že o prvih stvarnih škodah. Med prebivalstvom je zaradi potresa nastala velika panika. Mnogo ljudi prebiva na prostem.

Johannesburg, 1. januarja. AA. Včeraj je bil v Johannesburgu potres. Potresni sunki so es večkrat ponovili. Prebivalstva se je polastila velika panika. Observatorij računa, da je središče potresa oddaljeno od mesta kakih 580 km. Prvi sunki so trajali kakih 10 minut. Izvedenci trde, da je bil to najmočnejši potres po letu 1912.

Kolumbija se oborožuje

Pariz, 1. januarja. s. Kakor javlja »Intransigente« je bilo v Rouenu zadnje dni naloženega mnogo vojnega materijala za Kolumbijo. Številne francoske ladje, ki jih je kupila Kolumbija, nakladajo sedaj pod kolumbijsko zastavo topove, strojne puške in municijo. Danes so zopet naložili 38 ton municije in mnogo topov.

Podgane zapuščajo potopljajočo se Hitlerjevo barko

Berlin, 1. jan. d. Ker vodstvo narodno-socialistične stranke še vedno ni izključilo iz stranke morilcev narodno socialističnega člana v Draždanah, je dobila včeraj in danes številne nove izjave o izstopu z utemeljitvijo, da ljudje s stranko, ki ne izključuje iz svojih vrst morilcev, nečjejo imeti opravka.

Pokojniki preteklega leta

Zgornja vrsta od leve na desno: tajni svetnik Ludvik Hofmann, graditelj justične palače v Lipskem in Muzeja v Berlinu; Evgen d'Albert skladatelj »Nižave« in »Mrtvih qč«; Friderik Avgust III., poslednji saski kralj; slikarja Emil Orlik in Maks Slevogt, ki sta oba objavljala tudi grafična dela največje vrednosti; Paul Doumer, prezident francoske republike, ki ga je ustrelil Gorgulov; predsednik nemškega državnega sodišča Seckendorff.

Srednja vrsta od leve na desno: državni tajnik grof Pozadowski-Wehner; Rihard Skowronek, pisatelj mnogih romanov iz življenja svoje vzhodno-pruske domovine; Günther Groenhoff, ki si je priboril mnogo rekordov v jadrnem letalstvu, se je smatno ponesrečil pri letalskih prireditvah v pokrajini Röhn; znani mladi nemški dirkač Morgen se je ponesrečil pri večbanju na Nürburgringu; Slatin paša, rojen Dunajčan, nekoč generalni guverner v Sudanu, ki je 11 let prebil v ujetništvu; Ignac Seipl in Janez Schober, bivša državna kancelarja avstrijske republike.

Spodnja vrsta od leve na desno: Anton Wildgans, znameniti avstrijski pesnik, bivši dvakratni ravnatelj dunajskega državnega gledališča; Louis Hagen, znani zapadno-nemški bankir in gospodarstvenik; tajni svetnik prof. dr. Kahl, odlični znanstvenik v kazenskem pravu; Aristid B. and veliki borec za mir, mnogokratni minister in predsednik francoske vlade; admiral Zenker, bivši šef nemškega vojnega mornarstva; admiral Hipper, poveljnik nemške mornarice v pomorški bitki pri Skeraku; Viljem Ostwald, znani filozof, imetelj Nobelove nagrade za kemijo v letu 1909.

Hrvatski emigranti — Perčecovi hlapci

Razočarani se vračajo zapeljanci Pavelčević in Perčecovi agentov v domovino. Emigrantski pekel v Janki-pusti — Hrvatski emigranti morajo služiti za hlapce Perčecu in madžarskim oficirjem — Glad in batine so njihovo plačilo

Beograd, 1. januarja. M. V zadnjem času se vse češče dogaja, da se takozvani »hrvatski emigranti«, ki so bodisi pustolovščini, ta ali oni morda tudi sklenili vračajo v domovino, polni razočaranja in da je povsod drugod, tudi v vsakem pogledu mnogo slabše. Prav značilna za prilike, v katerih živijo ti emigranti v inozemstvu, je izpoved nekega Marijana Madžerića, doma iz Hlebine na Hrvaskem, ki se je pred nekaj dnevi vrnil iz Madžarske. Njegova izpoved je jasen dokaz, da tako zvali »voditelji hrvatskega naroda«, kakor jih imenuje madžarsko in fašistično časopisje, niso nič drugega, nego koristolovci, ki skrbijo za svoj lastni telesni blagor, vse druge pa bi radi napravili za svoje sužnje. Življenje onih emigrantov, ki so se zatekli pod njihovo okrilje, je pravi pekel. Izpostavljeni so najstrašnejšim mukam ne le s strani madžarskih oblastnikov, marveč tudi s strani »lastnih« ljudi, Gustava Perčeca in njegove tovarišije.

Marijan Madžerić je v avgustu lanskega leta skupno s Ivanom Mrazom, Dragutinom Sikirico in Stjepanom Petrovićem pobegnil na Madžarsko, da bi se tako izognil odsluženju kadrškega roka. V noči 23. avgusta so pri Goli prekorajčili državno mejo ter so naslednjega dne ob 5. polnoči prispeli v madžarsko vas Čurgo, kjer so se sami javili orožništvu. Tu so prenočili, naslednjega dne je prispel iz Gyekenyesa policijski agent, ki jih je zadržal ter jih zlasti izpraševal o razmerah v Jugoslaviji.

Nato jih je odvedel v Pečuh, kjer jih je neki madžarski major ponovno na dolgo in široko zasliševal. Silil je v nje, naj pripovedujejo, kako nezadovoljstvo vlada po Jugoslaviji. Zanimal se je zlasti za stanje v vojski in zahteval podatke, v katerih polkih služijo Hrvati in slično. Nato so jih zaprl. Naslednjega dne jih je poselil v zaporu neki civilist, ki jih je nagovarjal, naj stopijo v službo Gustava Perčeca. Begunci so uvideli, da so v skrajno težavnem položaju in so po dolgem prigrvanju in raznih obljubah pristali na ta predlog. Morali pa so podpisati še posebne pismene izjave, da se bodo v vsakem pogledu pokorili Perčecu.

Policija jih je nato odvedla v Budimpešto, kjer so bili dva tedna zaprti. Nato je osebo prišel po nje Gustav Perčec ter jih odvedel na svoje posestvo na Janki-pusti. Tu jih je zaposlil kot svoje hlapce. Od ranega jutra do pozne noči so morali delati kot črna živina, opravljati najtežja dela, ne da bi prejeli za to le eno paro

plačila. Za zohvalo jim je Perčec vsako nedeljo dal predavanja o nemeščarstvu, peklenjskih strojev ter jim razlagal kako bo Madžarska napadla Jugoslavijo in jo razdelila.

Ko so jih tako par mesecev »vzgajali«, jim je Perčec vsakemu posebej določil naloge, ki jih imajo izvršiti. Madžerić je bilo naročeno, da mora pod vodstvom Ignaca Domitrovića nastavljati peklenjske stroje v javnih poslopih v Jugoslaviji in tako izživati vzemirjenje v jugoslovenski javnosti. Teden dni nato sta prispela na Janki-pusto kapetan Seletković in Marko Šimunović, ki sta jih učila, kako naj ravnajo z orožjem.

Zivljenje na Janki-pusti je bilo skrajno mučno. Opravljati so morali najtežja dela, prejemali pa so slabšo hrano, kakor arestanti. Nekega dne je prispel na Janki-pusto tudi znani dr. Crvić, ki se je takoj prvega dne hudo sprl s Perčecom in kapetanom Seletkovićem, ki jih ni hotel priznati za svoje gospodarje. Crvić je začel vse ostale begunce nagovarjati, naj se upo in naj ne delajo kot črna živina zastonj, dočim si Perčec kopiči bogastvo in živi kot mali bog. Emigranti so se zares uprli, toda Perčec je pozval madžarske žandarme, ki so jih ukrotili s puškami in batinami. Iz Budimpešte pa se je pripeljal neki major Kováč, ki je emigrantom prigovarjal, naj se pomirijo in nadalje vrše svojo »sveto nalogu«. Z Dunaja so zaradi te »revolucije« v emigrantskem taboru pozvali celo podpolkovnika Perčevića, a tudi on ni imel pri emigrantih večje

sreče. Posledica tega je bila, da jih je madžarska policija zopet vse zaprla in jih najprej odvedla v Čurgo, nato pa v Budimpešto in od tam v Debrečino, kjer so jih izročili špijonažnemu oficirju Varadiju, ki jih je dodelil svojim podrejenim oficirjem za sluge.

Madžerić je bil dodeljen huzarskem kapetanu Andreju, ki je postopal z njimi zelo surov. Plače ni imel nobene, hrana je bila slaba, če pa se je pritožil, so padale batine. Posebno značilno je, kar pripoveduje Madžerić o Ignacu Domitroviću, ki jih je v Debrečino često poselal. Vselej se je pritoževal nad svojim položajem ter pravil, da je naravnost obupan in bi se najraje vrnil v domovino, če bi le vedel, da mu bodo odpustili kazen. Domitrović je bil zaradi prenašanja peklenjskih strojev obsojen na 16 let ječe. Kakor on, so se kesali tudi vsi ostali begunci, da so zapustili domovino. Njihovi razgovori so se sukali samo okrog vračanju, kako bi najlažje prišli nazaj v Jugoslavijo.

Sikirici se je prvega posrečilo pobegniti. Kmalu za njim je pobegnil v Rumunijo tudi Ivan Mraz. Istega dne, ko je pobegnil Mraz, je bil Domitrović brezjavo premišljen iz Debrečine neznan kam, ker so ga osumili, da je sodeloval pri begu drugih emigrantov. Madžerić so takoj zopet zaprli in ga odvedli v Budimpešto, kjer je ostal dva tedna. Tu so ponovno silili v njega, naj se vrne na delo k Perčecu na njegovo posestvo. Madžerić pa se je odklonil, ker se je trdno odločil, da se vrne nazaj v Jugoslavijo, pa makar da bi ga to stalo življenje. Bil je pod stalnim nadzorstvom in vsi njegovi korespondenci so kontrolirali. V Jugoslavijo so mu sploh prepovedali pisati.

Po ovinkih pa je naposled vendarle obvestil očeta, kje se nahaja. Oče je nato preskrbel jugoslovenski potni list zase in za sina ter je odpotoval na Madžarsko. Srečanje je iztaknil svojega sina, ki so ga nič tem zopet premetili v Debrečino in neke noči sta oba skupno pobegnili in srečno prispela v Jugoslavijo. Madžerić je ves srečen, da je zopet doma zagotavljal, da bodo za njim kmalu prispeli tudi vsi ostali emigranti, ki so se prepričali, da so vsi zgolj žrtve Gustava Perčeca in njegove, od Madžarov in fašistov plačane družbe.

Uporaba srebra v denarnem prometu

Washington, 1. jan. AA. Uradnik trgovskega ministrstva Britter je izdal poročilo o denarnostnih sistemih v raznih državah sveta. V poročilu pravi, da je sedem držav na svetu, ki kažejo stremiljenje po kar največji uporabi srebra kot zlatne kovine: Francija, Nemčija, Rumunija, Mehika, Kolumbija, Peru in Kuba. Vrednost srebra v nemškem denarnem sistemu je narasla od 915 milijonov l. 1929 na 1672 milijonov v avgustu 1932. V Franciji zaloga srebra še ni dosegla iste višine, ki bi bila potrebna, da bi bilo mogoče do 31. t. m. zamenjati za srebrne vse novčanke izpod dvajset frankov. V Zedinjenih državah ima srebro v denarnem sistemu razmeroma malo pomembno vlogo; v marcu je bilo v obtoku le 12% srebrnikov nasproti celotnemu obtoku denarja.

Ob 14.15 uri v Elitnem kinu Matic

GROCK

Najznamenitejši muzikalni klovn!
Danes nepreklicno zadnjikrat!

Nove angleške carine

London, 1. jan. AA. V zvezi z ottawskim pogodbenim stopljo 1. januarja 1933 v veljavo nove angleške carine, kakor jih določajo pogodbe s posameznimi angleškimi dominijoni.

Podgane povzročile požar

Rim, 1. januarja. AA. Sedi Bologne je nastal v veliki trafiki ogenj, ki je uničil skoro vso zalogo. Vzrok ognja je zelo nenavaden. Preiskava je dognala, da so ga zanimali podgane. Ogledale so namreč skatlice žvepelni, ki so se prileto vnele. Ogenj je povzročil eksplozijo v posodah, kjer je bil alkohol. Škoda je precejšnja.

Sneg v Lombardiji

Milan, 31. dec. 8. V Piemontu in Lombardiji je zapadel visok sneg. Milan in Genova sta pod debelo plastjo snega.

Avstralsko darilo Nemcem

London, 1. januarja. AA. V London je prispela naslovna pločča nemške kraljeve »Emdene«, ki je bila uničena novembra meseca l. 1914. Pločča bo poklonila avstralska vlada Nemčiji kot dokaz svoje dobre volje. Avstralski zastopniki jo bodo vročili nemškemu veleposlaniku v Londonu ali naravnost predsedniku nemške republike Hindenburgu v Berlinu. Nemško križarko je v bližini avstralske celne potopila avstralska lahka križarka »Sydney«.

Ruski les za Anglijo

London, 1. jan. 8. Med »Timber Distribution Limited«, ki zastopa največji del angleške lesne trgovine, in lesnim tržstvom na Belem morju, je bila podpisana nova pogodba o dobavi ruskega lesa v vrednosti 45 milijonov funtov sterlingov, oziroma na 10 milijard Din. Cene so v tej pogodbi nekoliko višje nego lanske. Po nekaterih vestih iz Ottawe je povzročila ta pogodba veliko vznemirjenje v Kanadi, ki je bila do sedaj glavna dobavitelica lesa v Angliji. Nekateri menijo, da bo morda ta pogodba zrušila temelje zavezanja, na katerem slonijo ottawski sporazumi.

Oglašujte v »Jutro«!

Triumf prekrasne filmske operete!

ORLOV

v najpomembnejši zasedbi, priljubljeni rojak Svetislav Petrović, Llane Hald, Victor de Kowo, Grigory Chmara in drugi.

Muzika Bruno Granichstädt.

Umetniška režija: Maks Neufeld.

Pešmi: »Pesem o cigareti«, — »Pesem o balajadi«, — Film divne, nepozabne muzike in šlagerjev! — Poleg tega: »Ufa« kulturni film: »Kako so postali Ali in Volfi prijatelji« in »Foxov zvočni tednik«.

Samo še danes in jutri ob 4., 1/8 in 1/10 zv.

Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do pol 13. ure!

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Prvi znaki novega političnega reda

Novoletni govor predsednika francoske republike pred diplomatskim zborom

Pariz, 1. januarja. d. Predsednik francoske republike je večeraj sprejel diplomatski zbor, ki mu je po starem običaju čestital k novemu letu. Starosta diplomatskega zbora papeški nuncij Maglione je imel nagovor, v katerem je poudarjal, da je pred vsem potrebno zaupanje in bratstvo. Predsednik Lebrun se je z daljšim govorom zahvalil za voščila ter med drugim dejal: Bolj kot kdaj postaja jasno, da mora biti gospodarska obnova metodično neumorno nadaljevanje najtesnejšega sodelovanja vseh držav, ki jih je prizadela sedanja svetovna kriza. Prvo etapo na tej poti predstavljajo silep lausanske konference. To pa le pomeni šele začetek in novo delo mora provizoričnim uspehom dati praktično vrednost. Vzporedno s temi prizadevanji na gospodarskem in finančnem polju je dolžnost vseh vlad iskati tudi na vseh drugih poljih rešitve, ki bodo jamčile za mir in varnost. V pripravljanju, ki se utrjuje v duhu Društva narodov, da je napadalna vojna zločin nad človeštvom, smemo zreti prve znake novega političnega reda na svetu. Spori se morajo reševati mirnim potom. Francija si je že doslej prizadevala

služiti temu cilju in bo tudi v bodoče ostala zvesta tem svojim idealom.

Beograd, 1. januarja. n. Na francoskem poslanstvu se je vršil danes velik sprejem, ki so se ga udeležili odlični predstavniki diplomatskega zbora, zastopniki političnih in gospodarskih krogov, zlasti številno pa predstavniki društva prijateljev Francije. Pri tej priliki je imel francoski poslanik g. Naggyar govor, v katerem se je najprej zahvalil za izražene čestitke k novemu letu, nato pa nadaljeval: Leto težkih preizkušenj za vse narode, velike in male, je za nami. Tudi Francija je doživela hude krize, vendar pa se jim je hrabro in odločno uprla. Zadelci pa sta jo dve hudi izgubi, smrt Aristida Brianda, čegar ime je nezadržno povezano z organizacijo svetovnega miru in svojega velikega predsednika Doumerja, modrega in izkušenega poglavarja države. Pod vodstvom novega predsednika Lebruna bo Francija nadaljevala svoje delo za ohranitev in ojačanje miru in bo v to svrhu zastavila vse svoje moralne in materialne sile v pripravljanju, da jo bodo podpirali vsi, ki se zavedajo, da je mir najvišja dobrina na svetu.

Francoske žrtve v interesu miru in sprave

Francija je v preteklem letu storila vse, da bi ojačala mir. — Uspeh se bo pokazal šele leta 1933

Pariz, 1. januar. AA. V »Journalu« piše znani francoski publicist Saint Brice o l. 1932, in njegovi bilanci na mednarodnem polju. Francija je v tem letu dovolila Nemčiji ogromne koncesije, čeprav se je Nemčija razvijala v smeri reakcije. Dogodki od Brüninga do Schleicherja so močno razočarali francosko javnost in francoske politične kroge. V nasprotju z razvojem v Nemčiji je francoska zbornica še na svoji letošnji poslednji seji manifestirala za mednarodno solidarnost. Francoske koncesije, nadaljuje Saint Brice, pa so vedno znova povzročale nove nemške zahteve. To pomeni obračati hrbet politiki sprave, kajti taka politika je mogoča le na podlagi obojestranskih in vzajemnih žrtv. Njen cilj pa mora biti pomiritev duhov, sodelovanje in zaupanje pri obnovi vsega sveta. Francija, zaključuje pisec ta svoj pregled mednarodne politike l. 1932, je s svoje strani obilno doprinesla v tem letu k obnovitvi reda in miru in je v tem pogledu sestavila velik načrt o organizaciji mednarodnega sodelovanja in varnosti. Usoda tega načrta v l. 1933, bo dokončni dokaz dobre volje vseh tistih, ki bodo poklicani, da o njem odločijo.

—lj Pojasnilo k notici, ki smo jo večeraj priobčili glede racije v mestni ogrevalnici, smo naprosili od strani socialno političnega urada mestnega načelstva, da priobčimo naslednje pojasnilo: Dotični, ki jih je policija aretirala, niso bili pristojni v Ljubljano, temveč so iz okoliških občin, ki so samo prehodno bivali dva do tri večere v mestni ogrevalnici in niso prejemali nikake podpore od mestne občine, ker ta podpira samo ljudi, ki so pristojni v Ljubljano.

Hitlerjevi »emigranti« v Italiji

Hitler vzdržuje v Italiji s podporo fašistične stranke celo organizacijo svojih ljudi, ki so pobegnili iz Nemčije zaradi raznih zločinov

Berlin, 1. januarja. r. V svoji današnji številki objavlja list »Tempo« pod naslovom »Pribežalšče narodnih socialistov v Italiji« zanimiva razkritja bivšega člana Hitlerjevih napadalnih oddelkov. List piše med drugim:

Beg treh morilcev draždanskega narodnega socialista Hentscha v Italijo nam da je pobudo, da ponovno zastavimo vprašanje, na kako podporno moremo računati narodnosocialistični »begunci« onstran nemške meje. Često se zatrjuje, da v Italiji odlično funkcionirajo obsežne narodno socialistične organizacije. Hitlerjeve stranke. Obvlasti že del časa proučujejo podatke, ki jih dobivajo iz bviših in sedanjih narodnosocialističnih krogov in so prišle že do zelo zanimivih in značilnih ugotovitev. Dobili smo na vpogled poročilo bivšega šefa Hitlerjeve napadalne čete. Šele pred kratkim je prišel v Italijo, kjer je z narodno-socialističnim priporočilom iskal službe. V Benetke je prišel v narodno-socialistični unifor-

m. Tam je namreč pokrajinski odbor nemške narodno-socialistične stranke za Italijo, ki ima na Lido, Via Cipro 30, svoje urade. Vodja te Hitlerjeve podružnice je neki Brant. Nanj se je obrnil omenjeni begunec. Prvo vprašanje, ki so mu ga zastavili, je bilo: »Kak podvig ste dosedaj izvršili?« Ko je presenečen nad tem vprašanjem dal zanikalen odgovor in ponovno prošil za preskrbo službe, je moral pokazati dokumente. Največjo važnost med vsemi dokumenti so dajali nekemu potrdilu, podpislanemu od narodno socialističnega poslanca, da je zvest pristav Hitlerja ter da mu lahko zaupa. Dobil je 150 lir in priporočilo pismo za nekega Bergerja, ki vodi Hitlerjevo stranko v Benetji. Od tega je izvedel, da je v Milanu organiziran cel regiment Hitlerjeve vojske. Od tam so ga poslali v Bolcan, kjer imajo Hitlerjevi svoj poseben dom. Poleg podpore, ki jim jih pošilja Hitler dobivajo podporo tudi od fašistične stranke v Italiji.

Nemška propaganda za obrambno letalstvo

Berlin, 1. jan. AA. Zadnje čase se nemško javno mnenje čimdalje intenzivneje ukvarja s problemom varnosti pred letalskimi napadi. To je posledica živahne propagande, ki jo vrše nemške oblasti že več mesecev, da zainteresirajo prebivalstvo za to vprašanje. Tako prinaša večerajšnja »Vossische Zeitung« uvodnik, v katerem opozarja na nujno potrebo, da se nemško prebivalstvo zavaruje pred letalskimi napadi in da se store potrebni ukrepi za zaščito civilnega prebivalstva pred morebitnim bombardiranjem iz zraka. Naglašja, da bi bilo treba povečati propagando v tem smislu, da se ustvari pozitivna obramba pred letalskimi napadi. Nemško ljudstvo, pravi list, se je začelo zanimati za pomorstvo šele tedaj, ko je videlo pomorno nemško mornarico, za letalstvo pa se je navdušilo takrat, ko so se med svetovno vojno izkazovali razni letalci kakor

Richthofen in Immelman, ki sta postala narodna junaka. A kaj pomaga vse to zanimalje, zaključuje list, ko pa imamo za obrambo pred letalskimi napadi na razpolago samo prometna letala?

Grofica prosi za beraško licenco

Grofica Karolina Esterhazy, roj. Stiasny, katere oče je bil svoje čase med najumovitejšimi prebivalci Budimpešte, je prosiла mestno upravo za izdajo dovoljenja za beraženje. Svoje prošnjo motivira s tem, da je prišla na beraško palico in da živi v skrajnem pomanjkanju.

Shakespeareov muzej v Veroni

V Veroni se je na letošnji božični večer osnovni odbor za Shakespeareov muzej. Muzej ima nalogo zbrati in združiti vse predmete, ki se nanašajo na Romea in Julijo ter na druge osebe, ki jih je Shakespeare zajel ali postavil v veronsko ozračje.

Mušanova vlada zopet v krizi

Nova vlada se ne more zediniti glede delovnega programa — Po praznikih bo najbrže prišlo do novih izprememb

Sofija, 1. januarja p. Nova Mušanova vlada se ni še niti dobro ogrela, pa je že zopet v krizi. Ne le, da se liberalci še vedno pumatjo, se v vladi sami tudi ne morejo zediniti glede delovnega programa. Zemljoradniki, ki so svojo pozicijo v vladi znatno ojačali, zahtevajo z vsem povdorkom takojšnjo izvedbo splošne amnestije in to še pred pravoslavniimi božičnimi prazniki. Mušanov, ki se je temu dosedaj upiral in ki je dal zavrniti bivše zemljoradniške ministre, ko so se iz inozemstva vrnili v Bolgarijo, bo moral popustiti, tako da računajo v političnih krogih, da bo zakon o amnestiji že te dni predložen Sbranju. Zelo velika nesoglasja pa vladajo glede finančnega in sanacijskega programa. Zemljoradniki zahtevajo dalekosežne reforme državnem gospodarstvu in večjo skrb za probleme kmečkega

prebivalstva. V političnih krogih dvomijo, da bi moglo priti v vladi glede teh vprašanj do sporazuma in govore že o tem, da bo Mušanova vlada takoj po božičnih praznikih znova podala ostavko. Splošno sodijo, da bo novo vlado sestavil Malinov, ki bo najbrže dobil mandat za razpust parlamenta in razpust novih volitev.

Sofija, 1. januarja. p. Pogreb Simeona Eftimova, ki je večeraj podlegel ranam, zadobljenim pri krvavem spopadu pred dvorom, se bo vršil v torek ali sredo. Njegovo truplo so danes balzamirali in položili v stolni cerkvi na mrtvaški oder. Vse organizacije VMRO so dobile nalog, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba. Oblašati so izdale zelo stroge ukrepe, da preprečijo nove spopade med madeonstvujušimi.

Ozadje Rothermerovega prijateljstva do Madžarov

Madžari so ga nameravali ustolčiti za madžarskega kralja — Načrt je podpiral tudi Mussolini

Budimpešta, 1. januarja. r. Te dni izide knjiga dr. Schüllerja, bivšega osebnega tajnika pokojnega nestorja madžarskih novinarjev Evgena Rakocsyja, v kateri objavlja pisec zanimive podrobnosti o raznih mednarodnih vprašanjih. Med drugim opisuje dr. Schüller v svoji knjigi tudi za madžarske razmere nadvse značilen dogodek, kako so Madžari ponujali madžarsko krono in kako bi bil znani angleški lord Rothermere malone postal madžarski kralj.

Leta 1928. na jesen je posetil pokojni Rakocsy v spremstvu dr. Schüllerja lorda Rothermera na njegovem škotskem posestvu ter je konferiral z njim celih 14 dni. Tik pred odhodom se je vršila zadnja konferenca, kateri je poleg Rakocsyja in Schüllerja prisostvoval tudi tajnik lorda Rothermera Lederer in glavni urednik njegovega lista. Razpravljali so o položaju Madžarske in v zvezi s tem tudi o zasedbi madžarskega prestola. Pri tej priliki je Rakocsy — brez dvoma v sporazumu z madžarsko vlado, ki ji je takrat načeloval grof Bethlen — stavil lordu Rothermeru vprašanje: »Ali bi vi sprejeli izvolitev za madžarskega kralja če bi na Madžarskem prišlo do takih volitev in bi odločitev padla na vas?« V sobi je zavladala grobna tišina, opisuje dr. Schüller ta prizor. Rothermere je prebledel in videlo se mu je, da na tistem molu Celi dve minuti ni spregovoril niti besedice. Naposled je spregovoril ter izjavil javno in odločno: »Na to vprašanje vam odgovorim: da!«

Kmalu za tem je odpotoval Rakocsy v Rim in imel tam sestanke z Mussolinijem. Tudi z njim je razpravljal o vprašanju zasedbe madžarskega prestola in se predvsem zanimal za to, kako stališče zavzema Mussolini glede Habsburžanov. Mussolini mu je pri tej priliki pojasnil, da bo s Habs-

burgovci stvar zelo težavna, ker so vse veslele proti njim in ker obstoja v tem pogledu poseben pakt, ki ga je podpisala tudi Italija. Rakocsy je nato obvestil Mussolinija o svojem razgovoru z lordom Rothermerom in ga vprašal, ali bi imel Mussolini kaj proti temu. »Nasprotno«, je izjavil Mussolini, »taka rešitev vprašanja madžarskega kralja bi mi bila zelo simpatična!« O tej stvari je imel Rakocsy pozneje tudi razgovor s sedanjim ministrskim predsednikom Gömböšem, ki je bil tedaj še poslanec. Razgovor je bil tajen. Napram Schüllerju pa je Rakocsy takoj po razgovoru izjavil: »Izvedel nisem nič novega, vendar pa je Gömbös mnenja, da mora postati madžarski kralj oni, ki bo prinesel Madžarski revizijo mirovnih pogodb. Koncem koncev tudi jaz ne želim nič drugega.«

Da ni prišlo do uresničenja tega načrta, ni kriv ne lord Rothermere, ne Madžarska, ampak splošni položaj v Evropi. Vsekakor pa ta dogodek pojasnjuje, zakaj se je angleški lord tako rekoč preko noči prelevil v zagrozenega madžarskega revizionista in poklanjal Madžarom milijonska darila.

Ruski milijardni primanjkljaj

Moskva, 1. januarja. AA. Primanjkljaj sovjetskega državnega proračuna bo znašal okoli 3 milijarde rubljev.

Ruski petrolej za Japonce

Tokio, 1. januarja. AA. Zastopnik japonske petrolejske družbe se je vrnil v Moskvu, kjer je podpisal petrolejski dogovor z rusko vlado. Po tem dogovoru bo japonska petrolejska družba mogla kupiti na leto 300.000 ton kavkaškega petroleja in bo imela prosto izbiro, ali vzame evropske petroleje, svetilni petrolej ali pa bencin.

NA PRAGU NOVEGA LETA

Ljubljana, 1. januarja.

Prestopi iz starega v novo leto je za vse ljudi, za kristjane kakor za pogane, zmerom velik praznik. Vsi ljudje na svetu imajo zelo oster čut za potekanje časa in brez ozira na to, ali so napravili kaj dobrega ali slabega, zmerom jim je žal, da je čas minil. Ob koncu starega in začetku novega leta se delejo balance, toda balance se delajo samo v podjetjih, ljudje pa še do danes niso prišli do spoznanja, da je tudi vsako človeško življenje prav za prav neke vaste podjetje. Koledarji se izmenjajo, koledarji imajo na robu zmerom dovolj prostora, da ljudje nenej prišjo kritične pripombe o svojem življenju, in ljudje zelo radi delajo tudi »balance« nad samim seboj. Toda do zadnje črte te »balance« nikoli ne pridejo, ostih računov ljudje nikoli nimajo s samim seboj, in čeprav pišemo danes leto 1933, gremo vsi skupaj v to novo leto prav smešno, kakršni smo bili ob začetku. Kvečjemu — malo starejši.

Na Silvestrov večer stopi ljudem zmerom pred oči zavest, da potekajo ure. Čas je treba počeno izrabiti, razveseliti se je treba in razgrati. Noben dan v letu se toliko ne pije in pieše kakor na dan svetega Silvestra. Vino in ples prav rada zanesejo človeka čez mejo in tako je Silvestrovo po navadi tudi praznik — razigranost, prestopkov in konfliktov. Letošnji Silvester pa je potekel nenavadno mirno in ljubljanska kronika ne more razen majhnega pretepa v ruskih barakah poetično z nobeno nezaliskano senzacijo. Podoba je, kakor da se vsi ljudje zavedajo, kako resen je čas, in vsakdo je rajši sedel pri svojem kozarcu in pri svoji uri Silvestra, kakor da bi ugaljal komedije pred celim svetom. — Po udariti pa je treba, da ima za tako miren prestop iz starega v novo leto mnogo zaslug tudi — policija, ki z veliko tolerantnostjo iz malih incidentov, kakršni so ob taki priložnosti neizogibni, ni marala delati »slučajev« in zapisnikov.

Vreme je bilo za preprostega državljana prav ugodno in milo. Slabo pa so se odrezali »smučarji«, ki se jim je v petek obetala prav dobra smuka, pa jim je nenadaj jug naskakoval pokvaril ves teren.

V splošnem eta tudi Silvester in novo leto potrdila vtis, ki ga je bil napravil božič: da je nemareč pri ljudeh še zmerom toliko dobre volje in toliko denarja, da v tej splošni krizi prazniški vendar še niso prišli v krizo.

Kakor je silvestrovala vsaka hiša in vsak lokal, tako je na prav lep način proslavila ta praznik tudi restavracija Slamič. Slamičevi so vse sobe prav okusno okrasili, stalni gostje pa so improvizirali zelo lep silvestrski spored. Manica Komanova je tudi pri Slamiču z velikim uspehom nastopila z recitacijo, s katero je navdušila Sočane. — Med drugimi odličnimi gosti se je Slamičevega Silvestra udeležil tudi župan g. dr. Puc.

Pri Ljubljanskem Sokolu

Med tradicionalnimi silvestrskimi večeri je tudi oni Ljubljanskega Sokola. Kakor vedno, so tudi tokrat prijatelji našega najstarejšega sokolskega društva napolnili telovadnico Narodnega doma. Silvestrov večer so posetili tudi mnogi odlični gosti, med njimi konzul CSR inž. Ševčík in drugi. Za Silvestrovo so prireditelji pripravili prav prijeten spored, ki je obsegal sedem točk. Nastopili so člani z različnimi plesnimi in komičnimi točkami, v groteskni skupinah itd., da se je občinstvo kmalu razvilo in je nastalo res prijetno novoletno razpoloženje. Malo pred polnočjo je društveni starosta brat Karelj nagovoril zbrano občinstvo, kratko podčrtal delo Sokola v minulem in njegove smernice za novo leto, nato je sledila pomembna alegorija. Pri prireditvi je sodeloval priznani Negodetov jazz band. Kakor drugod, je tudi ta silvestrski večer potekel prav animirano.

Na Taboru

V prostorih Sokolskega doma na Taboru je silvestroval Sokol iz Ljubljane. Taborški Sokol ima svoje ljudi, ki ob tobe-ni priložnosti in ob nobeni priložnosti ne odrečejo, in tako je bil tudi na sinočnjega Silvestra silen navali. Spored večera pa je tudi zaslužil zanimanje široke javnosti. Prireditelji je otvorila društvena godba pod taktirko g. Švaigirja s koračnico. Potem je pravo umetniško nastrojeno dal občinstvu oktet Ljubljanskega zvona pod vodstvom g. Matula z dvema Prelovčevima in eno Devovo pesmijo. Ženski naraščaj je podal prav lepe ritmične ples, ki jih je zasnovovala g. Tratarja. Člani pa so ustvarili simbolične telovadne skupine. Sledil je šaljiv nastop g. Tratarja s »Strukljaj« Remežovega Jožeta, ki je vzbudil salve smeha. Plesi baletnih mojstrov g. Golovina in gđc. Moharjevo so razvneli občinstvo, da sta morala ponavljati. Zlasti se užgale »Slovenske lutke« v narodnih nošah. To je bil umetniški višek večera. Nekaj posebnega je bila »Kronika leta

1932«, ki jo je ob umetniškem spremljevanju harmonike (g. Stanjko) sijajno predvajal g. Rak; ta kronika je bila duhovita satira na ljubljanske razmere. Opolnoči se je odigrala simbolična scena, ki je nazorno predložila posamezne mesece in sezone. — Ples, ki se je nato otvoril, je bil eden najlepših, kar jih pomeni Tabor. Sokol I je tako z moralnim kakor z materialnim uspehom lahko prav zadovoljen, za to pa gre zasloga predvsem agilnim članom prireditvenega odseka.

Veseli Mirijani

Mirijani so silvestrovali kot stalni gostje v priljubljeni kavarni Evropski. Kavarnar g. Tonejc je napravil prav prijeten aranžman, uredil prostor za ples, takoj za vrati pa majhen oder za godbo jazza Ronny. Tudi tu se je kmalu po 21. začelo zbirati občinstvo, ob 22. že ni bilo več nobenega mesta prostega in je zavladala pravzaprav gneča. Zelo zabaven je bil program s plesnimi, pevskimi in drugimi točkami. Nastopil je plesni par Mrakovih, g. Premelj je zapel nekaj arij in kupletov, izkazal se je tudi kot spreten risar. Malo pred polnočjo je imel nagovor podpredsednik kluba dr. La-pajne, ki je poželil vsem srečno novo leto, nato se je pa razvila prav imenitna zabava. Razpoloženje se je stopnjevalo od ure do ure in kavarna se je zdelala kakor bojišče, tako so se gostje bombardirali s papirnati »bombicami«, konfetjem in koricami. G. Tonejc je točil prav dober cvček in še druge kapljice, pripravil pa je seveda tudi izvrsten buffet.

Krčani

Silvestrov večer društva »Krke« pri M. kliču je privabil toliko članov in prijateljev tega agilnega društva, da so bili vsi kletni prostori nabit polni. Občinstvo pa je še in še prihajalo, pa moralo zopet odhajati, ker ni bilo več prostora. Ves čas silvestrovanja od 8. zvečer do 3. jutraj je igral šramel »Grafike«, med odmori pa so se vrstili nastopi koncertne pevke gđc. Vedralove in opernega pevca, režiserja v p. g. Povheta. Oba je spremljal na klavirju operni dirigent g. dr. Svava. Vsi nastopajoči so bili deležni burnega aplavza občinstva.

Opolnoči je imel predsednik »Krke« g. Roštan kratek govor, v katerem je podarjal, da je bilo preteklo leto pomembno za »Krčane«, ker se je 11. marca ustanovilo društvo »Krke«. Zahvalil se je članom in prijateljem »Krke« za številni obiski, dnevnemu tisku pa za vestno poročanje. Izrekel je željo, da bi ostalo društvo v tekočem letu na isti višini in da bi doseglo vedno več in večjih uspehov. Od polnoči dalje se je razvil ples, ki je trajal do polnočja. Posebna atrakcija večera je bila volitev »kraljice metuljkove«. Prodajali so se metulji, ki so jih poklanjali plesalci plesalkam. Največ metuljev (92) je prejela 16letna Marta Mergenthalerjeva, hčerka industričarja iz Most, ki je bila nato proglašena za kraljico.

Po kavarnah in gledališčih

V kavarni Emoni je bila običajna domača silvestrska proslava in seveda je bila kavarna z vsemi pomožnimi prostori že kmalu po 21. nabit polni. V baru Emona je pa vladala že po 20. uri pravzaprav gneča, tako da so plesalci le s težavo sledili taktom godbe. Bar je bil okusen okrašen. Samo po sebi je kakor druga leta nastalo tukaj kakor v kavarni kmalu prav prijetno razpoloženje.

Tudi v Zvezdi ni bilo oficelnega silvestrovanja, ker je imela v prvem nadstropju svojo prireditel »Soča«, so se kljub temu znašli v Zvezdi številni gostje in je bilo prav tako živahno kakor drugod. Za zabavo je skrbel izvrstni domači orkester, da pa niso gostje pomislili lakote ali celo žeje, je poskrbela skrbna kuhinja ata Živilja.

Tudi drugod so bile številne silvestrske proslave, del primorskih emigrantov, članov Tabora, je silvestroval v Tirolju. Sokol III. je silvestroval v društveni telovadnici, Sokol IV. v gostilni pri Jelačinu na Dolenski cesti, bilo je pa še polno drugih večjih in manjših prireditev.

Kakor že druga leta, je tudi tokrat bilo sila prijetno v operi »Pri belem konjčku« dočim sta posetnik drame zabavala »Utopljence«, šentjakobčani pa so se zabavali ob »Cerkveni miši« in dobro založenem buffetu.

Pri Sočanih

»Soča« je priredila svoj večer v veliki dvorani Kazine. Silvestrovi večeri »Soče« niso samo običajne veselice, njene tradicionalne prireditve ob koncu leta so namenjene predvsem proslavitvi in poglobitvi nacionalnega čustvovanja in mišljenja. Saj se Sočani dobro zavedajo, da je v tem rešitev nas vseh. Ves večer je na odlični način vzdrževala veselo razpoloženje godba »Odeon«. G. Bučar je zapel vrsto kupletov in je za svoje sijajno podar-

janje žel silen aplavz. Oktet »Ljubljanskega Zvona« je s pesnjami dosegel resničen umetniški učinek. Pri vseh priljubljenih pisateljicah Manica Komanova je recitirala svojo duhovito črtico »Prihod gospe iz dežele smehljaj«, v kateri je na oster način ošibala naš čas in današnje ljudi. G. Premelj je zapel troje pesmi (Gregorica, Tauberja, Leharja), ki so segle v dno srca. O polnoči je v imenu društva izpregovoril šolski nadzornik Urbančič in njegov govor je bil nekaj več kakor samo prigodnica ob prehodu iz starega v novo leto; v tem govoru se je zrcalila vsa velika resnoba stremeljenj »Soče«. S temperamentom in z nazorno besedo je govoril podal bilanco našega nacionalnega življenja v zadnjem poldrugi desetletju. S citati iz naših velikih pesnikov Gregorčiča in Zupaničja je g. Urbančič predložil pot našega osvobođenja in po pesniški devizi:

Prost mora biti,
prost mori rod,
na svoji zemlji
svoj gospod —

je zaključil z iskrenim novoletnim voščilom:

Zdravo vsi Jugoslovani
v domovini samo eni.

Sijajna je bila polnočna alegorija, ki je sledila na to in ki jo je skrbno pripravila g. Klavrova. Alegorija je ob razvitem praporu »Soče« izzvenela v zvi, samo zvi,

ki jo je enodušno zapela vsa dvorana. — Po sporedu se je razmahnila zabava in ples. Sočani in ostali gostje so se prav

toplo izražali o uslužnosti g. Krapeža, ki je šel prireditvi v vsakem oziru zelo na roko.

Iz kronike

Skoraj proti pričakovanju je potekla Silvestrova noč v Ljubljani z izjemo enega večjega pretepa popolnoma mirno. Policija ni imela skoraj nobenega dela. Sicer so nekateri malo glasveje proslavljali novo leto, pa je oko postave tolerantno to prešlo. Hud pretep je nastal v ruskih barakah na Masarykovi cesti. Tam so se sprli in stegli nekateri delavci, med pretepom jo je pa skupil ruski tesar Ivan Veronovski, ki je bil poškodovan na glavi. Prepeljali so ga v bolnico, z njim vred je pa bila tudi prepeljana tudi poškodovana Danica Tomažinova, ki se je vmešala v pretep. S klavirjem je voščila občemo delavcu novo leto po roki, naenkrat se je pa znašla med pretepači na tleh in je bila v bitki precej pobojana. — V bolnico so prepeljali še 27letnega zidarkega delavca Antona Pengova iz Podgorice, ki ga je nekdo na Silvestrovo z nožem sunil v desno roko in v glavo.

Tragična smrt

Na postaji Vižmarje-St. Vid se je okrog 18. pripetila strašna nesreča, katere žrtev je postal 20letni mazarški pomočnik Henrik Podobnik iz Podgore pri St. Vidu. Na nepošastjen način je prišel pod vlak, ki ga je pahnil od sebe. Na pomoč je bila pozvana reševalna postaja. Nesrečnega Podobnika so s hudimi notranjimi poškodbami nemudoma prepeljali v ljubljansko bolnico, a je tik pred prenosom na kirurški oddelček umrl, ne da bi se poprej samo za hip zavedel. Truplo ponorečnega so reševalci znova naložili na avto in odpeljali v Mestni dom, kamor je prišla komisija, ki je po ogledu odredila prevoz ponorečnega Podobnika v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Mariborski dogodki

Maribor, 1. januarja.

Maribor je stopil v novo leto v prav veseljem, skoraj prazničnem razpoloženju, brez običajnega razgrajanja in nespodobnega vedenja raznih čestilcev Silvestra. Prirejanih je bilo precej silvestrskih večerov, med katerim sta za namovala največji obisk sokolski v veliki dvorani Unione in pa za bava pevškega društva »Jadrana« v Narodnem domu. Mariborsko gledališče je proslavilo Silvestrov večer z uprizoritvijo opere »Pri belem konjčku«. Gledališče je bilo polno zasedeno. Pa tudi na drugih prireditvah, kjer so se Mariborčani posvajali od novega leta, je bilo izredno polno.

Vreme je ostalo smučarjem, ki so došli v velikem številu silvestrovat na dobro okorajljene pohorske postojanke, izredno naklonjeno. Dočim je prav toplo pomladno solnce pobralo ves sneg v Ljubljani in vsem pasu Posavja prav gori do Laškega, kjer si ostala niti ped snega, je od Grobelnega naprej prava zima s snegom in vjem, vso pokrajino pa pokriva gosta megla.

Precej opravka je imela ob slovesu od starega leta mariborska policija. Zaradi potepuštva in suma žepne tatvine, je bil aretiran Ivan P., zaradi neplačanega zapitka pa Miha S. Neki gostilničar Tržaške ceste je prijavil pohajke, da je bil pri njem na hrani v novembur 50letni delavec Jože Bauman, ki mu je ostal dolžan 400 Din in izginil brez sledu. Na policijo so ugotovili, da je sliče do gove Bauman napravil tudi drugod. — Revnetilci z avda »Vesna« Mariji Rapotčevi je bila 27. decembra na Smart-

nem na Pohorju ukradena iz sobe ženaka zlata zapetna ura, vredna 2.300 Din. — Margareta Šoubahova, stanujoča na Radvanjski cesti, je prijavila, da ji je na Silvestrovo s hodnika njenega stanovanja izginil 1.500 Din vreden damski plašč. — Jetiškemu pazniku Alojzu Dekortu je letega večera neznan tat iz zaprtega dvorišča v Kosekega ulici ukradel več komadov perila, srajc, robcev itd. v vrednosti 1.200 Din.

Trdovraten samostojni kandidat je 62letni zasebnik France F., ki si je danes jutraj ob pol 8. ponovno hotel končati življenje. Z brivnico si je precezel vrat in so ga morali prepeljati v bolnico. Mož ei in so sličen način že popreje hotel enkrat končati življenje.

Dva bosanska prodajaka preprog, in sicer Šaban Dženanović in Šaban Ramić iz Prijedora sta se sprla, nastal je pretep, med katerim je Ramić Dženanoviću raztrgal vso obleko.

Manj opravka je imela reševalna postaja. V bolnico so pripeljali nekaj bolnikov. Reševalna postaja je morala posredovati v neki gostilni v Krčevini, kjer so se gostje na Silvestrovo stekli n je bil 30letni delavec Joip Čepe večkrat ranjen na čelu. Prepeljali so ga v bolnico. — V Studencih je padel 42letni mizar Karel Može na polede-nih tleh in si zlomil desno nogo pod koleno. Tudi njega so prepeljali v bolnico. V neki gostilni na Pohorju si je po nesrečnem naključju prerazl 25letni ključavničar Leopold Tstenjak žile v levem zapestju.

Na slavi in slavlju vojnih kolesarjev

Imenitno praznovanje velopedskega bataljona

Ljubljana, 1. januarja.

Pred šestimi leti, prav na novega leta dan 1927 je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz o ustanovitvi prvega kolesarskega bataljona v Ljubljani. Te vrste vojne enice do tistega dne v naši armadi še nismo imeli. Za komandanta temu bataljonu je bil imenovan podpolkovnik Josip J. Jaklič, takrat se v činu majorja, priznani športni strokovnjak, organizator in ustanovitelj mnogih naših sportnih druženj. Kot aktivni sportnik in najboljši poznavalec vseh sportnih panog, posebno še kolesarske, v kateri velja za najodličnejšega strokovnjaka, je bil g. Jaklič določen tudi za organizatorja našega prvega kolesarskega bataljona. S kakšno sposobnostjo in temeljitostjo je to svojo dolžnost opravil, smo se že večkrat prepričali, saj je bil njegov bataljon pri vseh prilikah, naj si bo pri smotrati ali na manevrih, vedno deležen

posebne pozornosti in pohvale.

V šestih letih, odkar je bil ustanovljen naš prvi kolesarski bataljon, pa je njega komandant vzgojil že lepo armado kolesarjev in sedaj imamo kolesarske bataljone že po vseh krajih naše države. Znano je, da so tisti, ki so odslužili kadrovske rok v kolesarskem bataljonu, ponosni na to in svojega komandanta, ki je svojim vojakom najboljši poveljnik, ki pri vzgoji svojih vojakov polaga veliko pažnjo tudi na njihovo narodno zavest in ponos.

Na Novega leta dan se je v vojašnici Vojvode Mišiča na Taboru vršila slava tega bataljona, da se proslavi spomin njegove ustanovitve. Proslave se je poleg številnih oficirjev ljubljanske garnizije udeležilo tudi lepo število ljubljanskega prebivalstva. Dravsko divizijo je zastopal sam komandant, vršilec dolžnosti general Cukavac, nadalje so bili pri proslavi ko-

mandant mesta general Popovič, art. brig. general Pekić, komandant vojnega okrožja polk. Iskrčić, referent artilerije drav. div. polk. Ljuba Novaković, komandant 40. pešpolka polk. Jovan Cvejič, komandant 16. art. polka polk. Jovanović, komandant granicarskega pododseka polk. Ještrovič, referent sodstva podpolkovnik Ješić, komandant avtooddelka kapetan Hron, za vojno delegacijo polk. Hajnosky iz Celja in drugi. Mestno občino ljubljansko je zastopal župan dr. Dinko Puc. Med številnimi zastopniki oblasti in korporacijami so bili tudi policijski direktor g. Krševan, primarij dr. Mavrič Rus, tajnik zbornice za TOI dr. Pless, dr. Golja, poveljnik policije Gril, čestnike je zastopal podpredsednik g. Hrovatin, strelsko družino pa g. Orehek, Roš in Jevak. Večina udeležencev je bila s »vojimi gospodi«.

Vhod v vojašnico je bil okusno okrašen. Ob častni straži v polni bojni opremi so stali lahki broski topovi in z mitraljezmi opremljena vojaška kolesa. Vsa vojašnica je bila v trobojnicah. Častniki slavčega bataljona s komandantom so pri vrodu sprejemali goste.

Točno ob 11. po prihodu komandanta divizije, ki ga je s koračnico sprejela divizijska godba, vojaki pa z gromkimi »Pomoz' bog«, je pričel na dvorišču vojašnice obred cerkvene blagoslovitve in rezanja kolača. Obrede sta pred postrojeno četo kolesarskega bataljona in njegovih oficirjev opravila drug za drugim pravoslavni in katoliški svečenik, nakar je vojakom govoril komandant podpolk. Jaklič, ki je v svojem patriotskem govoru poljsnil pomen ustanovitve te enice in današnje slave. Svoj govor je zaključil s trikratnim »živio« našemu kralju, ki so se mu pridružili vsi navzoči. Godba je zaigrala državno himno, nakar se je vršil mimo divizionarja in navzočih dekile častne čete.

Domačin, komandant podpolkovnik Jaklič, je vse udeležence v imenu bataljona povabil na presčno praznovanje v prostoro oficirskega doma, kjer se je nato preko poldneva v neprisiljeni zabavi in pogovoru združilo naše prebivalstvo z vojaštvom. Gostitelji so z velikim okusom in postrežljivostjo dokazali, da niso le strokovnjaki v vojaških zadevah, temveč, da znajo, kadar gre za počastitev in postrežbo gostov, storiti vse, da so udeleženci preživeli nekaj ur v vseobčem zadovoljstvu. Mi za z mrzlimi prikrizki za goste bi bila v čast tudi vsemu velikemu restavracijskemu podjetju, prav tako so g. oficirji z največjo uslužnostjo in ljubeznivostjo stregli gostom, ki so napolnili prostore oficirskega doma. Presčno razpoloženje pa je še poživljalo vojaški salonski orkester, ki je igral izbrane koncertne komade.

Popoldne pa je bila veselica za vojaške kasarne Vojvode Mišiča.

Za svojo slavo je prejel kolesarski batalion številne brzojavne čestitke od komand in enic iz vse države ter številnih bivših vojakov in oficirjev, ki so v bataljonu služili. Prvi pa je bil svojega bataljona spomnil njega najvišji poveljnik Nj. Vel. kralj Aleksander, ki je k slavi tega svojega bataljona poslal brzojavno čestitko, ki jo je polk. Jaklič prebral na proslavi in se glasi:

»Srečna Vam slava, junaci moji! Duboko uverem, da Vas krasi sve vrline mojih slavom ovcenih junakov minulih ratova za oslobodjenje i ujedinenje, ja Vam šaljem i svoj kraljevski pozdrav: Živeči moji dični velopeditisti, Aleksander.«

Navzoči so brzojavko sprejeli z vzklikanjem kralju, godba pa je intonirala državno himno.

Najlepši pomen takih vojaških proslav je neprisiljenost, s katero se združijo vojaštvo našega mesta z njega zasebnim prebivalstvom. Nekak socialni, hkrati pa patriotični in prav slovansko gostilski podarek pa je v tem, da se takih proslav more udeležiti vsakdo, ki mu je pri srcu razvoj in napredek naše narodne vojske.

Obsodba zaradi umora popa Popoviča

Beograd, 31. decembra.

Pred sodiščem v Leskovcu se je polnih 7 dni vršila razprava proti štirim vojaškom, ki so bili obtoženi, da so letos 10. junija iz zasede ustrelili popa Vaso Popoviča, bivšega narodnega poslanca. Zločin so izvršili, kakor je bilo navedeno v obtožnici, iz sovraštva, ki izvira še iz nekdanjih strankarskih bojev. Na razpravi je bilo več sto ljudi, po večini rojakov umorjenega in obtožencev, iznašali so mnoge stvari, ki z zadevo niso bile v pravi zvezi. Obtoženci so skušali s pomočjo raznih prijateljev dokazati svoj alibi, bilo pa so tudi številne priče, ki so izpovedale, da sta glavna obtožena Božo Slepčević in Marko Sušić, usodnega dne oborožena hodila okrog kraja, kjer so pozneje našli ustreljenega popa Popoviča. Predsednik senata je z ogorčenjem v teku razprave omenil, da je to že trinajsti nerazjasnjeni umor iz zasebnega in političnega sovraštva v tem kraju.

Sinoči so sodniki po dolgem posvetovanju razglasili sodbo, po kateri sta Slepčević in Sušić obsojena vsak na 20 let robi, druga dva obtožena pa zaradi pomanjkanja dokazov oproščena. Obsojenca sta takoj vložila priziv proti razsodbi, isto pa je storil tudi državni tožitelj zaradi obeh opustilnih razsodb.

Ali si že član Vrednikove družbe?

Pri železnih težkoah, izgubljenem teku, zagatenju, nanečnosti, zračni, iznehanju, tesnobi, bolninih v čelu, nagne-nju k bluvanju učenitve 1—2 kati naravne »Franz Josefov« vode temeljito iztrebljenie prebavil. Mnena bolnišnice iztrilecufio, da jemljejo »Franz Josefov« grenčico radi tudi oni, ki morajo dolgo nolegati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefov« voda se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in specerjski trgovini.

Mihail Mironov:

Biser

»Marija Pavlovna, prijateljica sva toraj, ako sem ti...
Za trenutek se zamislil, nato pa pokima in prekrasno glavico, mi poda obe roki, jaz pa jih pokrijem z nežnimi poljubi.
Kako tudi ne bi poljubljati teh rok, ki so kakor izrezane iz platna Sjerova?

In kako ne bi pogledal v te prekrasne oči, ki so, kakor da gledajo z ikone Vasceva?

In njene rame! Njene noge! »Marija Pavlovna, v vas je neizbrpjen vir vse epohe ruskih umetnikov!«

Tiho se je zamešala, — tako se smejejo lenke, kadar jih poljubljajo za ušesom.
»Govorite, govorite!« Zacepetala je z ogo.

Namestu besed sem ji pripel okoli vratu ogrlice rožastih biserov.
Začuden je pogledala najprej mene, potem bisere: lica ji je pokrila očarljiva aramežljivost...

»Meni? Biseri?«
»Vam! Biseri!«
»In tako dragocene?«
»Tako dragocene.«

Nazlo je stekla k ovalnemu zrcalu v zlatem okviru, se z napudranimi ustnicami prižela k višnjeveemu steklu, toda opazil sem, da ne gleda biseroov, marveč mene. Potem je s počasnim korakom stopila k meni, mi ovila svoje gibke, kačje roke okoli vratu,

me pozorno pogledala v oči in zamišljeno dejala:

»Čemu ste mi podarili ta nakit?«
»Res ne vem, čemu! Všeč ste mi in razveselili sem vas hotel...«
»In to je vse?« njen glas je izdajalsko zadrltel.
»Vse.«

Njene zenice so se razširile, v njihovi globlini se je zaiskril nemir.

Tisto minuto me je prevzela želja, da bi jo srčno dražil, zato sem mirno dejal:

»Oprostite, Marija Pavlovna, toda jaz vas ne razumem.«

Razburjeno je prebrala bisere in med obry se ji je zarisala komaj vidna gubica.

»Ali govorite resno? Ne razumete?«
In jaz sem mirno, ne glede na smeh, ki me je lomil, odvrnil:

»Ne razumem...«

Sla je parkrat po preprogi gor in dol, potem pa se je nelavila pred menoj, tako blizu je stopila, da sem čutil njen dih.

»Povejte, ali niti najmanj ne želite...«
»Kaj?«
»Zavladati nad menoj,« je tiho odgovorila.

Igra, ki sem jo bil začel igrati, se mi je ta trenutek zdelo ravno najbolj zabavna in sklenil sem to tiho muko podaljšati.

»Nad vami? Zavladati? Marija Pavlovna, vaš vrat sem okrasil z nakitom v znak našinega prijateljstva, toda niti enkrat nisem obrnil svoje pažnje na vas kot žensko...«

Tisto minuto se je zgodilo, kar sem najmanj pričakoval: nazlo je stekla nakit z vratu, ga vrgla pred moje noge in preden sem se zavedel, je izginila za vrati.

»Marija Pavlovna!«
Oddaljšajo se koraki...
»Marija Pavlovna, šalil sem se!«
Niti glasu.

Planil sem k vratom, pa so bila zaprta. Pobral sem nakit, stopil na teraso in potem po kamnitih stopnicah odšel domov.

Poroči so me mučile sanje, divje sanje.

Minilo je leto. Marija Pavlovna je bila pozabljena, kakor je pozabljeno vse, kar je za nami.

Sedel sem v kotelnem budoarju druge ženske, nežne, kakor saksonski marmor.

Medtem ko je nalivala kavo, sem gledal njene peplnate lase, ki so obdajali nežni oval strogost, toda hkratu milega obličja:

ko se je njen komolec nenadoma dotaknil mojega, se je razlila — mojem telesu toplina mladosti in hrepenja.

Prijel sem njeno zarorelo roko z ovalnimi, rožnatimi nohti in pričel poljubljati topli, razstikni.

Ona pa mi je medtem govorila o godbi, gledališču in knjižah... Gledal sem in naravnost v usta in videl občutljive usnice, smežobe zobe, nič niem šaljal, kaj je govorila, zakaj tisto minuto sem mislil je nanjo, na njeno bližino.

In ko se je v

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Sportne veličine v letu 1932

Sport preteklega leta je bil v znamenju olimpijade v Los Angelesu, kjer je bila dosežena ogromna serija svetovnih rekordov. Razen tega pa je bilo še drugod veliko sportnih uspehov, ki so zadivili ves svet. Priloga slika nam prikazuje sportne veličine, znane vsem, ki se zanimajo za sport:

1. Amerikanelec Bausch, olimpijski zmagovalnik v desetboju. 2. Njegov rojak Vines je po svojih zmagah v Wimbledonu v borbi za Davisov pokal in v ameriškem prvenstvu prvak na listi svetovnih rekordov v tenisu. 3. Eleanor Holm, 18 letna Američanka, je dosegla svetovni rekord v hrbtnem plavanju na 100 m v Los Angelesu. 4. Rudi Matt je bil zmagovalnik v kombiniranem teku za nemško smučarsko prvenstvo. 5. Gronau je bil prvi Nemec, ki je obkrožil svet v letalu. 6. Eli Beinhord je sama preletela Južno Azijo in Av-

stralijo, nato pa še najtežje proge v Južni Ameriki. 7. Cramm si je v Hamburgu v borbi za najmočnejšimi mednarodnimi nasprotniki priboril naslov nemškega teniškega prvaka in je skupno s Prennom in drugimi žel zmagoslavje nad italijanskim in angleškim moštvom v borbi za Davisov pokal. 8. Ellen Preiss, po rodu Berlinčanka, si je kot zastopnica Avstrije priborila v olimpijskem fletovanju zlato medaljo. 9. Berlinski veslač Bucht si je priboril v Henleyu na Angleškem prvenstvo, na olimpijadi pa srebrno kolajno. 10. Charlie Mills si je priboril na konjskih dirkališčih 205 zmag, kar je svetovni rekord sam po sebi. 11. Američan Gar Wood je na vožnji z motornim čolnom dosegel 200 km na uro. 12. Četvorica berlinskega veslaškega kluba si je priborila v Los Angelesu zlato kolajno. 13. Jonath-Bochum je bil tretji na olimpijadi v teku na 100 m, pri tem pa

najhitrejši tekač bele pošti. 14. Wolrath Eberle je nemški mojster v desetboju, na olimpijadi pa si je priboril le bronasto kolajno. 15. Albert Richter iz Kelmorajne je v kravljanu na 300 in 400 m dosegel dva nova nemška rekorda. 16. Crnc Tolan je v Los Angelesu zmagal v teku na 100 m. 17. Rudolf Ismayr iz Monakovega si je na olimpijadi priboril zlato kolajno v dviganju uteži srednje kategorije. 18. Američanka miss Earhart, imenovana »miss Lindy« zaradi frapantne sličnosti z Lindberghom, je prva dama, ki je sama preletela atlantski ocean. 19. Japonec Tsuruta je na olimpijadi dosegel rekord v prsnem plavanju na 200 m. 20. Derichs iz Kelmorajne je bil prvi Nemec, ki je preplaval 100 m pod 1 minuto. 21. Mladi Manfred Brauchitsch je na Mercedesu pri mednarodnem dirkanju na dirkališču Avus premagal vso elitno evropskih avtomobilskih dirkačev.

Pesnikov rojstni dan

Kako je Robert Louis Stevenson podaril deklici 13. november

Mnakoemu je znano, da je slavni angleški pesnik Robert Louis Stevenson v zrelih letih ostal brez rojstnega dne, ker ga je bil — podaril neki deklici. Deklica je imela namreč »smolo«, da se je bila rodila na božični dan in tako ni mogla še posebej slaviti svojega rojstva. Imenovala se je Annie Ide in je bila hči nekega Američana, ki je takrat živel na otočju Samoa. Stevenson je sestavil listino, v kateri izjavlja, da ji podarja svoj rojstni dan, ker njemu tak ne more več dosti koristiti. »S tem sem prepustil imenovani Annie Ide vse svoje pravice in zahteve na 13. november, ki je bil prej moj rojstni dan. Od sedaj naj bo to njen rojstni dan. Izvršuje naj ga in se naj z njim zabava na izročeni način s tem, da se bo zanj obklela v

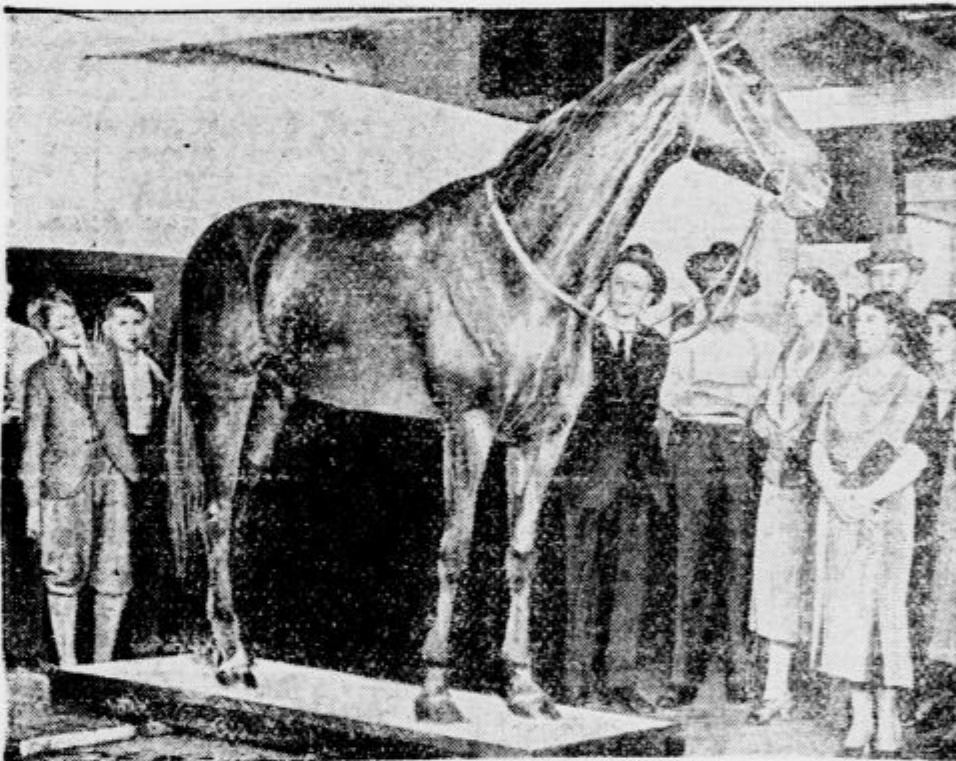
lepa oblačila, pogostila z izbranimi jedmi in sprejemala darila, voščila ter verze, kakor so delali tudi naši predniki.« Obdarjenka živi še vedno kot žena bogatega Američana v newyorški Peti cesti in se imenuje gospa Cockranova. Že 40 let praznuje 13. november kot svoj rojstni dan. Samo letos ga ni praznovala, ker je umrl eden njenih prijateljev; a zato ga bo prihodnje obhajala tem bolj temeljito. V to jo veže že posebna klavzura v Stevensonovi listini, ki pravi: »In za primer, da bi imenovana Annie Ide kateregakoli izmed navedenih pogojev zanemarila, se podaritev razveljavi in naj se moje pravice na tozadevni rojstni dan prenesejo na predsednika Zedinjenih držav.«

Angleško zlato gre v Ameriko

Anglija je izročila ameriški vladi dne 15. decembra zapadli obrok vojnih dolgov. Na sliki vidimo moža, ki pelje zlato v palcah na ladjo »Majestic« v southamptonskem pristanišču

Dirkalni konj v muzeju

Avstralskega konja »Phar Lap«, ki je nedavno poginil, so nagačili in ga postavili v muzej v Sidneyu. Phar Lap je bil najslavnejši dirkalni konj na svetu in je pridobil svojim gospodarjem milijonsko premoženje

Prizor, ki se našim krajem šele obeta

Otroci pri smučarskem veselju

Rotschildova menica

Jalova tožba proti pariškemu denarnemu mogočniku

Sleparji so vsi čudno otročji. Trije marsejski borzni mešetarji in en šofer so prinesli v začetku novembra v banko Ferrero v Nimesu menico, ki se je glasila na 4 milijone frankov in je bila podpisana po baronu Henryju Rotschildu. Zahtevali so takoj denar, ker so mislili, da je Rotschildov podpis zadostno jamstvo za izplačilo. A banka ni marala izplačati meničnega zneska, ne da bi poprej vprašala o stvarni Rotschildovi samemu. Prezentirala je menico v plačilo podružnici Francoske banke v Nimesu. Slednja je zahtevala pred vsem kolikovino v znesku 6000 frankov. Šofer je plačal ta znesek in poleg tega še 35 000 frankov za menični protest. Davkarja je le zaslužila zraven, a šofer je zaman izdal denar.

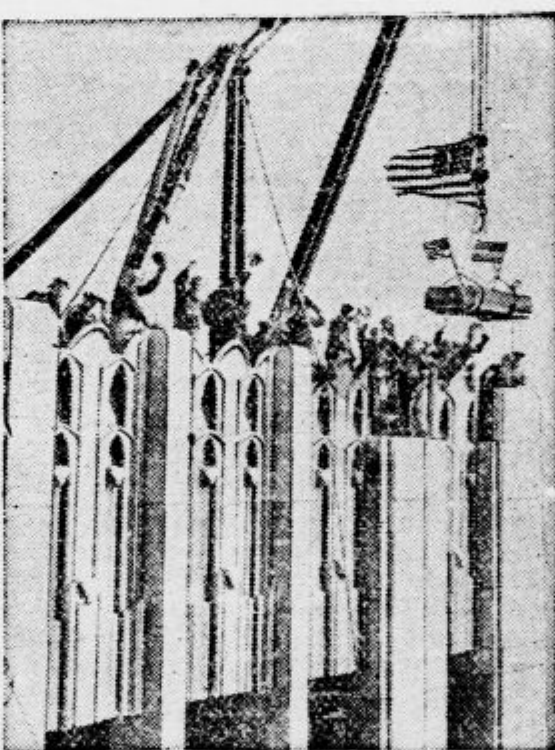
Ko je Rotschild zagledal menico, je dejal: »To je nedvomno moj podpis. A nikoli nisem podpisoval slične menice in je seveda ponarejena.« Na Rotschildovo zahtevo so odredile oblasti preiskavo, ki je dognala jako zanimivo zgodbo. Lani se je ponesrečil na južnem Francoskem neki pariški avtomobil. Potnik, gledališki ravnatelj, je obležal z razbo to glavo in je takoj umrl. Omenjeno gledališče je last barona Rotschilda. V listnici mrtvega ravnatelja se je našlo več po Rotschildu podpisanih kolikovanih pol, ki so bile namenjene za pogodbe s posameznimi igralci. Šoferji se med seboj poznajo. Listnica ponesrečenega ravnatelja je na nepojasnjen način prišla v

roke marsejskega avtoizvoznika. Poljski je nasvete pri mešetarjih, ki so mu pohitili svetovati, naj izrazi redko priliko. Lastnik garaže, kjer je stal šoferjev avtomobil, je založil potreben denar v upanju na mastno odškodnino. Sleparji so prikrojili po Rotschildu podpisano polo, da bi bila slična menici. Lastniki neke male tiskarne je proti primernemu plačilu na polni tiskarji besedilo suhe menice. Tako je postal Rotschild dolžan štiri milijone frankov...

Pri razpravi v Parizu so zagovarjali obtožence najboljše odvetniki. Trdili so, da je prejel šofer menico od ponesrečenega gledališkega ravnatelja še pred usodnim dogodkom. A ravnateljova hčerka je dokazala, da ni bil njen oče nikoli znan s šoferjem Listnica je bila kratkoma ukradena iz avtomobilskega kovčega. Vsi obtoženci so trdili, da so se pošteno motili, ker so mislili, da je menica izven dvoma ter da bo Rotschild vse plačal. Mešetarji in šofer so bili obsodeni na 4 letni rok, razen pa na 5 mesecev ječe. Baron Rotschild in hči ponesrečenega ravnatelja sta prešla po en franko na račun moralne odškodnine. Kakor sta zahtevala.

Zapeti. Vodeči kliniki zatrjujejo, da je naravna »Franz Josefova« grenčica odlične vrednosti tudi za duševne delavce, za živčno slabotne in žene kot odvajilo za črevesje.

Zadnji kamen za radio palačo

Pravkar dogotavljajo v New Yorku novo četrti nebotičnikov. Ta četrt, ki je last milijarderja Rockefellerja, se imenuje tudi četrt radija. Na sliki vidimo zadnji kamen, ki ga vlečejo na vrh, da ga vzdajo v stavbo

Arkadij Buhev:

Prvi nastop

Silno zavidam avtorjem, ki svoja dela čitajo po odrih. Prav gotovo se to zelo prijetno: čitatelja imaš pred sabo, sledi njegovi pažnji in neposredno vidiš, kakšno vtis napravijo tvoje lastne vrstice na tuięga človeka.

»To je sila enostavnosti, mi je nekoč pokrovniteljsko pojasnil eden izmed takih avtorjev. »Frak oblecite in par povestice se naučite na pamet, potem pa čitajte. Samo pridelajo ne sme biti.«

Z njegovega stališča je vse to zares precej enostavno: izbrati moraš kratko povest in obleči frak. Imel sem prvo in drugo, pa sem vendarle toliko časa omahoval, da sem se slednjič uel ko riba na trnek — nekdo me je bil laskavo povabil, naj nastopim na dobrodelnem koncertu.

»Postavimo vas med goslača in balerino,« so me opozorili.

»Ali je to udobno?« sem se previdno informiral.

»Čemu ne? Eden pleše, drugi čita, tretji pa igra...«

»Pa vi začnite...«

»Nu da, tudi... Neham čitati, za mano pa gosli in pleše... Ta pustje je opravič, zdaj bo šele prava zabava...«

»Nu, pa čitajte na koncu...«

»Tudi ne bo nič kaj prijetno... Publika bo še vsa razigrana ploskala zboru bala-lajk ali pa kakšni ciganski pevki, jaz bom pa namah prilezel s svojo povestjo...«

»Kako naj na potem napravim? Bomo že se razmislili...«

»Dobro. Tudi jaz bom še premislil.«

Po vsej priliki pa ni mislila niti ena niti druga stran. Zakaj sicer me ne bi postavili na četrtim mestu, po ciganki in pred italijanskim baritonom, jaz pa bi enostavno odpovedal, sklicujoč se na svojo ljubezen do samote in na eventualen nahod.

V umetniški dvorani je bilo sila veselo in šumno. Vsaka soba, ki je vanjo moči postaviti komaj dve omari, postane šumna in vesela. Če se v njej zbere dvajset nastopajočih umetnikov in več ko tri četrtine orkestra, ne vstevši instrumentov.

»Kaj pa danes poičete?« me je laskavo vprašala neka polna dama, ki se je pudrila pred ženskim zrcalom.

»Danes nič,« sem zadržano odvrnil.

»Potem pa pojdite, golobček,« je z enakim tonom izustila, »če sem prav elišala, so vam muzikantom namenili posebno sobo...«

»Nisem muzikant, gospa,« sem ji mračno odvrnil.

»Nu, kaj pa je danes prav za prav z menoj,« se je veselo zamejala, »vse mešam... Govorim z reditelji, na mislim, da je muzikant. Prijatelj, prinesite mi čašico limonade...«

»Vidite...«

»Samo hladna mora biti. Tiste vroče broz-

ge ne morem...«

V buffetu mi niso nič kaj radi dali limonade.

»Kakšno pa hočete?...«

»Hladno. Seboj jo vzamem...«

Nekdo mi je potisnil v roko mokro steklenico in potem se ni nihče več zmenil zame.

»Kako bom pa odmašil?...«

»Kaj na govorite, da boste vzeli seboj? Tu jo izpijete...«

»Za artistko...«

»To me prav nič ne briga. Plačajte in mir besedi...«

Ko sem ga vendar preprosil, da mi je odmašil steklenico in natočil v kozarec, sem se s kozarcem v roki napotil skozi množico občinstva. Ker nisem bil vajen, mi je bila ta pot sila težka, posebno še, ker so me od vseh strani suvali in mi je nekdo dolgo naročal dva kruha s sirovim maslom in klobaso brez gorčice.

Ko sem prišel v umetniško sobo, tiste dame, ki se je bila pravkar pudrila, že ni bilo več.

»Ali imate limonado?« je vprašala dekle, ki je prebiralo note in preizkušalo glas.

»Je hladna?«

»Hladna...«

»Hvala...«

Iz vlijdnosti mi praznega kozarca ni vrnila s prošnjo, naj še prinesem, marveč ga je postavila nekam na škatljo mandoline.

Ta limonada ni za vas,« sem z malce pozno nevoljo dejal dekletu z notami.

»Tako?« se je začudila, »vse eno je. Limonade je itak dovolj...«

Od nekod se je razlegel globoki glas da-

me ki me je bila poslala ponjo:

»Kakšna nesramnost... Nekega tepeca sem poslala po limonado, pa ga še zdaj ni...«

Naslonil sem se na oboje vrat in čakal.

»Mi vas pa iščemo in iščemo,« je ves vesel pritekel k meni reditelj, »pravkar ste prišli, kajne? Malce pozni ste...«

»Že zdavnaj sem tukaj. Po limonado sem šel...«

»Čemu mi niste dejali, da bi radi limonado... Semion, prinesite gospodu...«

»Nak, ni treba. Dama me je bila prosila...«

»A tako, damo imate seboj... Čemu tega niste precej povedali? Ukažem jo posaditi v četrt...«

»Ni treba — v umetniški sobi je...«

»Nezaposleni ne smejo v sobo za umetnike...«

Nekdo ga je potegnil za rokav in ostal sem sam. Koncert se je že pričel in neki mračni možakar me je dvakrat opozoril, da naj pazim na pedalo, če sem akompaniator, zakaj levo je slabo. Prava sreča je še, da so dobili tak klavir, če mi pa kaj ni všeč, naj to povem Nikolaju Jevgenjeviču.

»Sicer pa, kaj boste prav za prav čitali?« me je vprašal reditelj, ki se je neznano odklonil od mene.

»Tu pri sebi imam nekaj... Evo, to-le poveste...«

V kratkih besedah sem mu povedal vsebino povesti o nekem mladem možu, ki je poleti prišel k sorodnikom, se navduševal za naravo in o vsem, kar se je potem zgodilo.

»Prekrasna stvarca,« je navdušeno dejal in pogledal na uro, »ali jo znate na pamet?«

»Kako neki,« sem se dobrodušno nasmehnil, »povedal sem vam samo glavne stvari...«

»Glavne stvari?« me je strahoma vprašal, »najst minut ste torej pripovedovali samo glavne stvari?«

»Kaj na je? Če sem ter tja kaj izpustim, bo trajalo čitanje 40 do 50 minut...«

»Ali ste neumni... Saj to ni mogoče!« se mu je iztrgalo iz prsi.

»Kako na potem pred javnostjo čitajo povesti?« sem mu nekoliko užaljen odvrnil. »Saj vendar ne gre, da bi povedal par aforizmov in potem lepo odšel... Sicer pa, še neko malo stvarico imam... Godi se v lekarni...«

»Prekrasno,« je vlijudno pristal, ko je slišal moje zvodbo o vselem incidentu v lekarni.

Saj to niso samo glavne stvari, to je vsa povest...«

»Vsa?« v njegovem glasu je bilo čutili prikrito skrb, saj je komaj za poldrugo minuto...«

»Če hočete, lahko kake dve minuti postojim na odru, ne da bi kaj izpregovoril... Z rokama bom mahal, ali pa stol prestavljali...«

»Tako torej...« je z negotovostjo izpregovoril.

Pri tretji zgodbi sva se pobotala.

Med glasnim in navdušenim ploskanjem sem stopil na oder. Do tedaj zares nisem

S P O R T

Nogometni turnir za brezposelne

Ljubljana, 1. januarja. Prav skromno so začeli naši nogometaši novo leto. Na programu današnjega dne sta bili samo dve tekmi nogometnega turnirja v korist brezposelnih igralcev, in sicer Slovan : Korotan in Hermes : Grafika. Korotan je bil odločen za zmago, Slovan pa je bil odločen za poraz. Na mesto te turnirske tekme se je vršila prijateljska tekma.

Slovan : vojaško moštvo Triglav 5:3 (1:1)

Ne more se reči, da je Slovan prav zaslužen zmagoval. Vojaško moštvo je bilo tehnično boljše, vendar pa ni moglo realizirati več prav ugodnih šans. Poleg tega je njegov vratar po nepotrebnem spustil v mrežo štiri žoge ter v glavnem zakrivil poraz vojakov.

Sodil je g. Erlih.

Hermes : Grafika 8:1 (5:1)

Druga turnirska tekma je prinesla visoko in zaslužen zmago Hermesu, ki je bil stalno v veliki premoči. Razlika bi bila po igri upravičeno lahko še večja, ker je moštvo Grafike popolnoma odpovedalo. Edini gol za Grafiko je padel iz enajstmetrovke.

Za to tekmo je bil določen kot sodnik g. Cimperman, ki pa se je pokoril sklepu sekcije ZNS ter odklonil sojenje. Namesto njega je zadovoljivo sodil bivši vratar Slovana g. Grobelnik.

Ostale nogometne tekme

Beograd : Jugoslavija : Bask 2:2 (1:1). Zagreb : Gradjanski jun. : Hašk jun. 6:0 (3:0). Zaradi podedice je igral Haška tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Atene : BSK : Olimpikosi 1:1 (1:0). Praga : Bohemians : Viktoria Pizen 2:2. Nusekld : Cechie Karlin 4:4. Toplice : Tepitzer FC : Sparta, Praga 5:3.

Bologna Italija : Nemčija 3:1 (2:1). Zasedena zmagala Italijanov. Vodstvo je dosegel Nemec Rohr že v 27. min. V 22. min. je izenačil Meazza in v 27. min. je Constantino postavil na 2:1. Po odmoru je Meazza v 13. min. postavil končni rezultat 3:1 za Italijo.

Milan : Milanski tim : Admira (Dunaj) 4:3. Dunaj : Slovan : Libertas 3:2. Monakovo : Lombardija : Južna Nemčija 1:0.

Mulhouse : Vienna : FAC Mulhouse 9:1. Mannheim : WAC : Mannheim 4:0. Frankfurt : Sportklub (Dunaj) : frankfurtski tim 3:1.

Aarau : FAC (Dunaj) : FC Aarau 7:1. Basel : FC Basel : Nicholson (Dunaj) 3:2.

Linz : Spielvereinigung Urfahr : Crisana (Rumunija) 3:1. Napoli : Napoli : Hungaria 1:0.

S. K. Reka. Danes ob 20. aestanek smučarjev na »Strelšču« pod Rožnikom.

ASK PRIMORJE (nogometna sekcija). Drevo ob 20. seja sekcijekega odbora v gostilni »Cinkole«.

Sportni drobiž

V rubrikah za zimski sport mrgoli suhoparnih besed, da so snežna razmera takoj in tamkaj neugodna, da so smučarji tečaji tam in tam odgojeni itd. Vsa pozornost je v teh okoliščinah posvečena velikim zimskosportni prireditvi v Inomostu, ki jo za evropske smučarje prireja letos Avstrija. Nedavno so razni listi razširili vest, da Norvežanov na prireditvi ne bo, ker jim spored — v katerem sta tudi smuk in slalom — ni po godu. Zdjaj je gotovo, da bodo Norvežani prišli in tudi Finci so zagotovili svojo udeležbo. Brez njih bi bila ta tekma že v naprej obsojena na polovičen uspeh! Med najhujšimi nasprotniki morajo severnjaki računati z nemško ekipo, ki jo izredno številna in močna; tekmovalce bodo poslali DSV (nemška smučarska zveza) in posamezne deželne smučarske zveze, toda v Inomostu se bodo vsi skupno borili za črna orla na belih polju. Med določenimi čitami imena: Wahl, Marx, Leopold in Bogner, ki tudi našim smučarjem niso neznana.

Dunajski nogometaši so zdaj po častnem nastopu v Londonu željno iskani nasprotniki. Med drugim so prešli vabila Škotske in Walesa za odigranje meddržavne tekme ter številne ponudbe za igre po severni Angliji. — Seveda bodo zdaj tudi Angličani morali potovati na celino. Tako imajo v načrtu za prihodnje leto nastope proti Italiji, Franciji in Nemčiji, najbrže pa se tudi revanši z Avstrijo ne bodo mogli izogniti.

vedel, komu so ploskali — ciganski pevki, ki je bila pravkar odšla, ali italijanskemu baritonu, ki se je bil pojavil pri vstopu v dvorano, ali meni.

Neki znanec mi je po končanem večeru zatrjeval, da so meni, to pa namreč zato, ker sem sila podoben nekemu popularnemu artistu, ki ga ima publika rada in ga zmerom radostno sprejme. Menim, da je bilo to najpravišeje tolačenje odobravanja in radosti, ki mi jih je izkazala publika.

Priklonil sem se in pričel čitati. Po mojem je bila zgradba čisto vesela in mila, tako, da bi izvalila nasmešek celo volku iz kakega provincialnega zverinaka, publika pa je poslušala osredotočeno in molče, kakor izpoved rešenega samomorilca.

V zadnjih vrstah so se začeli oglašati. Priljubljeni sem; brez dvoma je bilo namenjeno meni in ne listemu, kar sem čital:

»Glasneje...«

»Nič ne slišimo...«

»Se glasneje...«

Ti ljudje so po vsej priliki mislili, da mora imeti pisatelj glas kakor kak težak. Prišel sem čitati glasneje, toda njim je bilo to javno prepiranje z menoj očitno všeč, zato so njihovi glasovi še bolj izvalno izjavljali:

»Nič ne slišimo...«

Stal sem pred odločilno dilemo: ali naj čitam tako glasno in izpregovorim vsako besedo s takim poudarkom, da jo bodo slišali celo izvoščki, ki so kimali tam pred

Po sportnem tisku vzbujajo precej komentarjev negovor, ki ga je imel veliki nogometni menažer Meisl pred nastopom avstrijske reprezentance v Londonu. Značilen je način, kako tovariško in kot sportnik med sportniki je vodja nogometne reprezentance izpodbudil svojo enajstoročno na to odločilno bitko. »Jutri boote igrali gro življenja,« je dejal. »Nekaj vam bom povedal, česar zunaj in pred prikami ne bi hotel izreči. V igri lahko zmagate. Anglija je dostojen nasprotnik. Ljudje so močni in energični, toda nihče vas ne bo udrihal po členkih kot pri nas ali pa vas poškoval, da bi morali ležati v bolnici. Zato lahko zaigrate z vsemi silami in kolikor vam da duša. Ves sportni svet vas gleda. — Sesta, ne glej tako bedasto! — torej vse sportni svet je z očmi v Londonu. Igrajte dostojno, ne vpijte brez potrebe, saj vas Angleži že tako ne bodo razumeli. Jutrišnjih 90 minut igrate z vsemi silami, pa če bi morali pozneje po štirih z igršča. Lahko, moči, otroci! Polovica bitke je bila že dobljena... In še po štirih niso šli z igršča! Potni maršali, tako se govori z moštvili!

Za prihodnjo olimpijado bi Nemci prav radi spet organizirali nogometni turnir, kar bi bilo za dohodke olimpijade odločilnega pomena. Z nogometom je bil na olimpijadah zmerom kraj, ker so jih pač zmerom dolžili, da niso pravi amaterji in zanje na tej izrazito amaterski sportni manifestaciji ni mesta, ker so zdaj pojmi med profesionalizmom in amaterstvom vsaj v nogometu precej razčlenjeni (1), so Nemci mnenja, da bi se dal takšen turnir z lahko organizirati. Prav za prav bi ne bilo brez pomena, če bi bilo v Berlinu tudi nekaj nogometa; amaterska načela pa so se letos majala tudi pri pristanih ostalih panog, pa so kljub temu z vsemi šesti startali na ameriški olimpijadi.

Znani francoski rekorder v prejem plavanja Cartonnet, ki je bil dozdaj pod spoznavom, je te dni v Parizu postavil nov evrovinski rekord. Ze spomniti je dosegel svetovni rekord na 200 m prsno s časom 2:44.6, zdaj pa je postavil najboljšo znamko na 200 y s časom 2:28.6. Dosedanji rekorder te »stroke« je bil Američan Willy Spencer.

Dvojni zmagovalac Los Angelesa črnece Tolan je šel med profesionalce. Mož študira medicino in je bil dozdaj odvisen le od podpore svoje matere. Da si olajša študij in po možnosti podpre še rodbino, je sprejel pogodbo kot igralec neke revije. Tolan je vrnil amatersko izkaznico zvezi in se že udejstvuje.

Čuden letalski rekord je privoščil francoski gojenec visoke značje šole Meichel Destroyat. Mož se je kot letalske akrobacije in je v času ko je bilo v aerodromu precej mirno, letel 26 minut in 2 sekunde z obrnjenim letalom. Ko so ostali obkrožili, je Destroyat vozil od 12.32.7 do 12.58.9 z letalom z glavo proti tlu. Nato se je obrnil na pravo stran in se brez škode vrnil na zemljo. V obraz je bil silno zabrekel, sicer pa ni kazal nobenih zlih posledic.

Začetek zimske sezone na Bledu

Nu, zdaj ga pa imamo. Ze smo obupavali, da ga ne bo, pa se je vendar vreme izpreverilo in v četrtek dopoldne je začela nalezavati suha bela moka, katere se je naletelo že čez dva decimetra. Po gorah v Kranjski gori in v Bohinju pa imajo snega še nekaj več. — Ze v četrtek dopoldne, ko je jedva zapadlo nekaj centimetrov snega, so nenkrat oživele blejske ceste in okolica Staro in mlado, vse se je razveselilo toliko zaželenega snega. Ceste so bile kmalu polne smučarjev, sančarjev in celo drsalci so se pojavili. Tudi zimski gostje, katerih je sedaj na Bledu okrog 200 in ki so že mislili, da so dilce zastojni prinesli s seboj, so jih vsi srečni natakili in poskusili prvič v letošnji zimi svojo umetnost. Za novo leto je nastopila odjuga, sneg kopni — toda silvestrovali smo vendarle prav zadovoljno.

Ze v prvem začetku zimske sezone se je pokazal nepričakovan interes za Bled, ki so stopnjuje od dne do dne. Zimski gostje prihajajo dan za dnem v večjem številu na Bled in se še vedno novi navljajo. Pa saj tudi ni čudno! Bled se je zadnja leta zelo prelevil in razširil svojo delavnost tudi na zimo. Moderne velikopotezne zgradbe hotelov nudijo danes zimskim gostom ves komfort in vso udobnost v isti meri kakor dragi švicarski hoteli, ali hoteli na Semmeringu, seveda za neprimerljivo nižjo ceno. Poleg Bleda imamo skakalnico in v neposredni bližini najlepše smuške terene. Ko pa bo jezero zamrznilo, imajo drsalciše brez primere in takrat bo tudi pričetek glavne zimske sezone. Trenutna odjuga ne sme ostrašiti, zima še pride!

vhodom, ali pa naj grem domov in pričnem urediti glas za moj prihodnji nastop med koncertnim programom.

Izbral sem srednje: pustil sem vsako intonacijo in logično poudarke in pričel čitati še glasneje. S takim glasom sem kričal le časih na dači, ko sem prosil pastirja, naj počene krave izpred moje terase.

Publiko je bilo to bolj všeč. Med odmorom so se mnogi celo smejali in s tem ovirali svoje sosedo, da niso mogli lekatiti po programu, kaj bo naslednja točka.

Kolikor pomnim, sem prečital zgodbo le do polovice, nato pa sem se mahoma priklonil in izginil v sobo za umetnike. Publiko je ploskali.

»Ali ploskajo meni?« sem vprašal damo, ki me je bila poslala po limonado.

»Ste mar že kontali?« je vsa razburjena vprašala in grabila note.

»Da...«

»Prav nič nisem slišala goši. Najbrž ste igrali bolj tiho...«

»Nisem goslač,« sem jezno pripomnil, »humorist sem. Ze precej knjig sem napisal.«

»Tako torej, humorist ste?« je razočarano izpregovorila. »Vam ploskajo, kajne?«

Počasi sem se oblekel in odšel.

Na koncertih ne bom več nastopal. Kvečjemu v kakem maloruskem zboru, kjer lahko stojijo zaadi in diplomatsko odpirajo usta, kadar sliši, da so poleg tebe glasno zapeli...

TRGOVSKE KNJIGE, TISKOVINE, VLOŽNE MAPE

in vse pisarniške ter strojepisne potrebščine priporoča 15476

IV. BONAČ, LJUBLJANA

Iz akvaristove torbe

DAME IN AKVARIJ

Zgodovina sobnega akvaristovstva je dokaj zanimiva in nas popelje daleč na vzhod, na Kitajsko. Dočim se je ukvarjal ta narod že v starem veku s zlatimi ribicami, ki jih je gojil v ribnikih, vrtnih in sobnih ribogojnicah, se je vzbudilo pri Evropejcih zanimanje za akvaristovstvo zelo, zelo pozno, šele v 18. veku. Mornarji, ki so s svojimi jadralnicami dospeli na kitajsko obalo, so zagledali mnogo zanimivih, dotlej še neznanih stvari, med katerimi so bile tudi zlate, srebrne in rdeče ribice (barvne varijacije korejske in krapa). Kitajci; so te ribice oboževali in jih skrbno govali. Mlado in staro, revno in bogato, vse se je ukvarjalo s temi ribicami, ki so bile v steklenih ali pa porcelanastih posodah in katerim so menjali vodo večkrat na teden, tako da so jim živele v čisti vodi in pri dobri hrani več let. Zlato in srebro je zanimalo ljudi še od nekdaj in zato ni čudno, da so ugrajale mornarjem te zlate in srebrne bleščeče ribice, ki so jih vzeli seboj. Zaradi nestrokovnega ravnanja je pomrlo mnogo takih ribic med vožnjo, ki je trajala tedaj več mesecev. Mnogo jih je bilo na poti v Evropo izpuščenih, kar nam dokazuje dejstvo, da so se razmnožile zlate ribice na otokih, kjer so lažje na poti domov vzemale živila in vode, kakor n. pr. na Sundskih otokih, otokih pred vzhodno in zapadno afriško obalo. Dognano je, da so prišle zlate ribice na Japonsko in na Sundske otoke v 16. stoletju; kdaj pa so prišle v Evropo, ni točno dognano. Nekateri menijo, da so v početku ali pa na koncu 17. veka, drugi pa, da so v 18. veku. Ne vemo, če so prišle prve ribice neposredno iz Kitajske ali pa iz kateregakoli otoka na poti iz Kitajske v Evropo. Vemo pa (po dr. Badaču), da so se zlate ribice razmnožile prvič v nekih potokih lisabonske luke na Portugalskem, verjetno v početku 17. veka.

V Evropi so bile tedaj zlate ribice velika redkost, zato so tvorile predmet poklonov zlasti nežnemu spolu. Tako so v Španiji in v Franciji dame gojile ribice v svojih sprejemnicah in budoirjih. Zgodovina akvaristovstva nam n. pr. navaja gospo Pompadour, slovitno krasotico na francoskem dvoru, kateri so bile poklonjene zlate ribice kot pravcata redkost. To je prišlo v modo in v salonih dam niso smele manjkati ribice. Iz tega sledi, da so v Evropi prav za prav dame prevzele vodilno vlogo na poprišču akvaristovstva, kar je pa prirodno, ker imajo mnogo več zmisla za lepoto, kakor moški. Kakor nekdaj se pa tudi dandanes opaža veliko zanimanje nežnega spola za akvaristovstvo in kmalu ne bo damskega salona in sprejemnice, kjer bi manjkali akvariji, ki je postal zopet predmet mode.

Mislimo si, sprejemnico ali pa budoir! Pri oknu stojajo za akvariji, ki je zasajen z vedno zelenimi, povodnimi rastlinami in v katerem plavajo 2-3 (ne več!) raznobarvne, zlate, srebrnočrne ribice in nekaj rdečih polžev iz rodu planorbis cornuus, ki se kakor rubini, premikajoč se na steklih in na rastlinah. Na stranskih etažah omenjenega stola so cvetlice, in cela skupina se nam vidi kakor majhen raj zase in v tem raji kraljuje ljubitelica — domaćica, ki ga z nežno roko neguje in urejuje. Taka ureditev je pravi okras za vsako sobo, a trud okrog negovanja tega sobnega raja je malenkosten.

Posoda je vsaka dobra, oglata ali pa okrogla, samo da je iz prozornega stekla, držati pa mora najmanj 10 do 15 litrov vode. Da imajo ribice dovolj kisika, vsakom razne vodne rastline, zlasti pa rumeni lokvanj (nuphar luteum), valisnerije, rmanec (myriophyllum), in rdečo zel (Helodea crispata ali H. densa). Najbolje je, če vzamemo nizko zdelo v obliki in velikosti dna akvarija, ali pa nizke lončke, kamor nasujemo črno barsko, gozdno ali pa vrtno zemljo, ki jo pokrijemo s peskom. V razdalji kakih 3 cm vsadimo poedine rastline in postavimo zdelo (lončke na dno akvarija. Na primernem, rastlin prostem mestu položimo kos papirja ali pa postavimo kozarec, kamor vlijemo polagoma temperirano vodo. Napolnjeni akvarij stoji 2-3 tedna, da se rastline primejo in potem ga objudimo s tremi, štirimi zlatimi ribicami (ne več!) in z rdečimi polži. Strani zdele (lončkov) obložimo z morskim školjkami, da ne motijo prirodne slike. Zdele in lončki so priporočljivi posebno za akvarije, ki služijo v glavnem kot okras, ker so raznovrstne manipulacije, kakor n. pr. čiščenje, izmenjava rastlin lažje izvedljive kakor v akvarijih, kjer je vse dno posuto z zemljo.

Zelo lepo učinkujejo tudi naprave za prežračevanje, iz katerih uhaajo srčni muhriki. Za čiščenje si nabavimo natega, s katero odstranjujemo vsakodnevne odpadke hrane in smeti. Ribice hranimo s piscidinom in na drobno nastrganim mesom. Hrane jim dajemo dnevno toliko, kolikor utegneta prijeti vršička palca in zalca.

Pri nakupu zlatih ribic svarim zlasti začetnike, da ne kupijo oboistih, zanemarljivih rib v trgovinah, kjer ne znajo ravnati s njimi. Najbolje je, da se obrnejo g. akvaristje in v akvaristijsko pisarno ali osebo na knjiž. akvaristov v Ljubljani, ki jim bo objasnili, kje naj kupijo ribe in orodje.

— V novem letu vsem akvaristom mnozob zabave in veselja z ribicami!

O. S.

Objave

— Danes gostuje Grock — najslavnejši muzikalni klov. Fenomenalni muzikalni klov Grock, ki ga občuduje ves svet, bo danes gostoval nepreklicno zadnjičkrat ob 14.15 v Eltremu kinu Metici pri predstavi ZKD. Tega največjega užitka ne sme nihče opustiti. Cene najnižje, tako da si lahko vsakdo ogleda fenomenalnega umetnika.

Razstava v Jakopičevem paviljonu. Društvo »Krkac« je včeraj popoldne nameravalo zapreti umetnostno razstavo v Jakopičevem paviljonu. Ker pa je bil obisk razstave ves dan izreden in so obiskovalci razstave izrekli željo, da se razstava podaljša za več dni, je društvo sklenilo, da ostane razstava odprta še do 6. t. m. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 16. ure.

Življenje v prerojenem klubu šahistov

Misli ob reorganizaciji Ljubljanskega šahovskega kluba

Ljubljana, 31. decembra.

Ko je pred leti odstopil nekdanji aglini odbor Ljubljanskega šahovskega kluba in ga je zamenjal odbor novih, izključno mladih delavcev, ki so preselili klub iz »Narodne kavarne« v »Zvezdok«, so starejši skeptiki zmejavali s glasom, šuteč, da se klubu pod novim vodstvom ne obeta bogvekako rožnata bodočnost. Javno, saj so tvorili novi odbor po večini mladi ljudje — in sicer brez izjeme odlični šahisti — toda po svojih letih premalo izkušeni organizatorji. Novo klubovo vodstvo si je napačno predstavljalo, da zavila uspešno klubovo udejevanje od številnega zastopstva aktivnih igralcev v odboru. Toda kmalu se je pokazal jalov uspeh zmotnega zaključka. Odborniki so, ukvarjajoč se s eksperimentalnim šahom zanemarjali vevležno organizacijsko delo, tako da takratna šahovska kronika, razem par sporadičnih uspehov, ki bi po drugimi okoliščinami lahko pomenili šahovsko senzacijo, ni zabeležila ničesar pomembnejšega. Res je, da nam je ona doba prinesla mojstrstvo Pirčeve, uspehe Gabrovskega in ml. Vidmarja, toda za vse te uspehe ne gre toliko zahvala smiselnemu organizacijskemu delovanju Ljubljanskega šahovskega kluba, kolikor ambiciji in vestnemu, sistematskemu strokovnemu študiju vsakega posameznika.

Jasno je, da igralec-odbornik ne more opravljati uspešno dveh odgovornih funkcij hkrati. Nič čudnega torej, ako je baš v času teh zunanjih uspehov jelo polagoma prihajati notranje šahovsko življenje do mrtnosti. Klubova blagajna kot glavna činiteljica uspešnega razvoja in večjih prireditev, je popolnoma usahljila, klubov inventar — šahovnice, ure, bogata knjižnica — vse se je porazgubilo zaradi preprosnega upravljanja s klubovim premoženjem od strani neizkušenih odbornikov. V polni luči pa so se pokazale hibe neracionalnega gospodarstva v trenutku, ko je postalo vprašanje pravega lanskega velikega mednarodnega šahovskega mojstrskega turnirja na Bledu. Prireditelj, za katero bi bil pod normalnimi okoliščinami poklican, da jo — seveda s primernimi dotacijami in subvencijami od merodajnih strani — izvede Ljubljanski šahovski klub sam, je moral organizirati zaradi klubove sterilnosti nov, ad hoc sestavljen klubove organizatorje, srečno premagal to težavno, a velikega uspeha vredno nalogo.

Zdaj je, hvalabogu, kritična doba organizacijske letargije LŠKa pri kraju. Po naravnosti odlični in hvalevredni iniciativnosti našega šahovskega vrhva in velemojstra dr. Milana Vidmarja, ki je sam med prvimi pred 25 leti sodeloval ob klubovi ustanovitvi, se je posrečilo privabiti v novo oživiljen šahovski tabor take ljudi, ki i po zmognosti i po dosedanj organizatorčni uspešnosti v polni meri in upravičeno jamčijo za nadaljnji klubov

razvoj in rehabilitacijo njegovega nekdanjega slovesa.

Z veliko, slajano uspeho dr. Vidmarjevo simulantko, je bil 19. t. m. tudi pred ljubljansko šahovsko javnostjo led viden prebik in s tem napravljen prvi korak k resnemu in smotrenemu šahovskemu razmahu. Novi klubov odbor pa se je pod predsedstvom gospoda arh. Costaperrarie še opetovano sestel k rednim sejam ter podal kot jamstvo svoje delavnosti med drugim naslednje američne klubovoga bodočega dela: 1. Poseben ošek naj prouči in čimprej predloži odboru osnutek novih, duha časa ustrežajočih pravil. 2. Kot klubov lokal se dočeta mala dvorana (št. 40) v prvem nadstropju hotela Metropol, kjer se takoj po Božiču prične z intenzivnim igranjem ob naslednjih popoldnevih in večerih: ponedeljek, sredo, petek in sobota (ob nedeljah se igra v hotelski kavarni). Pristop k igranju je vsakemu šahistu svoboden. 3. Članarina se določa na borih 5 Din mesečno, dljaki uživajo še ugodnost polovine članarine. 4. Po novem letu se prične v klubovem lokalu redni šahovski splošni turnir za vse klubove člane, ki na turnirjih še niso sodelovali, oziroma na takem turnirju še niso dosegli kvadifikacije (50% doseglih točk) za vjšjo skupino (oži turnir!). 5. Po končanem splošnem sledi oži turnir. Na njem bodo sodelovali vsi oni, ki so se zanj kvalificirali v splošnem turnirju (50% doseglih točk). 6. Zmagovalci ožjega turnirja se usposobijo avtomatično za glavni turnir, ki sledi takoj po zaključku ožjega. Glavni klubov turnir bo največja šahovska atrakcija za Ljubljano. Na njem si bo po dolgoletni pavzi zmagovalec zopet enkrat priboril laskavi naslov »mojstra Ljublj. šah. kluba« in pokazal letošnje favorite za eventualno tekmovanje na našem vsakoletnem velikem jugoslovanskem šahovskem seveznem turnirju za naslov jugoslov. šahovskega mojstra. 7. Poseben klubov ošek naj izvrši vse priprave za medmestna šahovska korespondenčna turnirja: Zagreb : Ljubljana in Beograd : Ljubljana, ki se bosta odigrala takoj po Novem letu.

Naj te informacije zaenkrat zadostujejo. Ze iz njih bo vsem našim šahistom jasno, da je končno napočel obdobje LŠKa doba resnega, smotrenega, sistematskega dela. Zainteresirancem naj omenim le še, da se prijavljajo za splošni klubov turnir, ki se bo pričel takoj po Novem letu (točni dan in čas se bo naknadno še sporazumno z udeleženci določil in objavil), sprejemajo še sedaj in sicer pisмено na naslov: Milan Vidmar ml., Ljubljana, Karlovska cesta 1, ali pa ustmeno ob igralnih dnevih pri dežurnem odborniku. Slednjič pozivam članstvo in vse prijatelje lepe kraljevske igre, da se redno udeležujejo naših igralnih večerov ter tako tudi z discipliniranostjo in vztrajnostjo s svoje strani pripomorejo klubu uresničiti ideje, ki si jih je zaorlal. Mirko Kragelj.

Ob pondeljkih tožih zmiraj, da si slab in vrtoglav. Prav ti je! Pa šel bi včeraj k Slamiču in bil bi zdrav!

Pri odebelelosti vzbujajo redna zdravila uporaba naravne »Frans Josefov« grenčice jako delovanje črevesa in dela telu vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Frans Josefov« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, popoldne in zvečer tretjino čaše. »Frans Josefov« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Hrastniška posvetovalnica za matere

Hrastnik, 31. decembra.

Socialne in zdravstvene ustanove, ki so bile po osvoboditvi ustanovljene v raznih pokrajinah, izpolnjujejo najuspešnejše svoje nalogo v delavskih krajih. Hrastniška posvetovalnica za matere, ki je bila ustanovljena marca leta 1927, ter jo vzorno vodi zdravnik g. dr. Mavricij Neuberger, daje najboljše pr. mer velike važnosti takih ustanov med delavstvom.

Po statistiki je v naši državi umrljivost dojenčkov največja na jugu, proti severu pa pojava in pade v Sloveniji na 18 odst. Pa tudi v dravski banovini smeni je ta umrljivost precej različna po posameznih srezih. Industrijski kraji beležijo največjo umrljivost dojenčkov. Vzrokov za to je mnogo, največja pa sta gotovo slaba prehrana in slabe stanovanjske razmere. Tudi posvetovalnica za matere v Hrastniku upošteva v največji meri ta dva vzroka, njenemu prizadevanju pa so seveda stavljene prav ozke meje. Drugega ni mogoče storiti, kakor to, da se pri merodajnih činiteljih posreduje in prosi za odpopmo stanovanjske in splošne bede. Izmed vseh industrijskih krajev je stanovanjska beda v Hrastniku najbrže največja. Posvetovalnica je mnogo dosegla. Dandanes v tem velikem industrijskem kraju ni več matere, ki bi svojega otroka okopala samo dvakrat ali celo samo enkrat na teden. Kopajo jih redno vsak dan in tudi proti raznovrstnim vrazam se posvetovalnica bori z velikim uspehom. V posvetovalnici so uradni dnevi vsakej torek in petek. Matere prinašajo svoje otroke in se posvetovalci z zdravnikom. Sestra posvetovalnice pa vrši tudi naporno zmanjg službo. Ta služba je vedno tudi težavna, vidi jo se vendarle njeno veliki uspehi. Iz statistike poslovanja je razvidno, da je v kraju, ki šteje okrog 5000 duš, posvetovalnica sprejela pod okrilje zdravstvene kontrole vse novorojenčke iz svojega okoliša, precejšnje število njih pa tudi iz sosednjih občin, zlasti iz Dola, Sv. Kristofa in Rače. Umrljivost dojenčkov je zmanjšala tekom poslovnih let 8.7 odst. in je torej skoro za 10 odstotkov manjša od povprečja v dravski banovini. To je ogromen uspeh posvetovalnice v tej kratki dobi. Posvetovalnica pa je razdelila tudi mnogo zdravilnih sredstev, zlasti mazil, opepalnega praška in ribjega olja, med prebivalstvom pa je popularizirala tudi vsakovrstne brošure o negi in prehrani dojenčkov. To ogromno delo se izvršuje s letnim proračunom 17.200 Din, ki prihaja iz naslednjih virov: Bratovska skladnica

Nevesta maharadže

O ljubavnem romanu med indskim princem in puljsko lepoticco Vlasto Lah potatjo, da je zbudila vest o bližnji poroki zaljubljenecv splošno zanimanje. Gdč. Lahova potrjuje novico, ki so jo registrirali listi, maharadža iz Indije pa jo trenutno demantira. Zakaj je princ preklical te vesti, če zaradi politike ali iz kakšnih drugih vzrokov, ni znano. Renčica pa je, da se je gdč. Lahova, odkar je postala nevesta maharadže, preselila v Trst, kjer živi zelo rezervirano.

Indski princ je star komaj 33 let ter je eden najbogatejših maharadž v svoji deželi. Njegova nevesta prejme vsak teden več francoskih pisem od njega in pravi, da je poroka sklenjena stvar. Iznajdišji poročevalci listov so tudi izvalili, da razpolaga s tremi slikami svojega zarotnika, ki bo prišel v aprilu po svojo nevesto in jo odvedel iz Trsta v Indijo.

Žarki iz tokov visoke napetosti

Nemška učenjaka dr. Brach in dr. Lange sta si postavila, kakor znano, že pred daljšim časom nalogo, da bi atome razbita brez pomoči radija. V ta namen sta v laboratoriju neke velike elektriske družbe zgradila napravo z napetostjo 24 milijona voltov, s katero sta doslej drobila atome šestih prvih, med njimi sv.nca. Sila njunih žarkov je ustrezala nekako sili 10 kg radja, tako da sta z lahko prekosila vse poskušne te vrste, ki so jih doslej izvršili s radijem. Učinek je bil v globino seveda tudi neprimereno večji. Poskusi z bakterijami, krivjo, rakastimi oteklinitami itd. so pokazali, da morejo ti žarki te stanice zavreči v razvoju ali jih celo uničiti že v tisti

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adoli Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.